

حوادث سال هشتم هجرت

پیامبر بسوی

بزرگترین پیروزی

پیش میروند

سراسر تاریخ زندگی پیامبر اسلام این روش را نشان میدهد که او همیشه میکوشید که دشمن در برآ برحق تسلیم گردد ، و هر گز نظر انتقام و نایابی دشمن را نداشت.

در بسیاری از نبردهایی که خود آنحضرت شخصاً شرکت نمینمود ، و یاموقی که گروهی را برای نبرد اعزام میکرد ، هدف این بود که توطنۀ دشمن بر چیده شود ، و اجتماع آنان بهم بخورد ، و افراد متفرق گردند ، زیرا ابوجویی میدانست ، که اگر موانع از سرداره تبلیغ اسلام برداشته شود ، منطق نیرومند اسلام در محیط آزاد تأثیر خود را خواهد کرد و همین افراد که اجتماع و دسته بنده آنها مانع از نفوذ و تبلیغ اسلام بود ، اگر خلیع سلاح شوند و بحالت جنگی خاتمه دهند و فکر پیروزی بر اسلام را از راه قدرت نظامی در سر نپردازند ، خواه ناخواه براثر راهنمایی فطرت مجدوب آئین توحید شده ، در شمار یاران و انصار اسلام خواهند آمد. از این نظر بسیاری از ملل مغلوب که در مقابله قدرت نظامی اسلام از پای در آمدند ، وسیس در محیط دور از شنج و غوغای ، در تعالیم عالیه اسلام به فکر و تدبیر پرداختند ، شیفتنه اسلام گردیده ، کمر به نشر آئین خدابرستی بستند.

در مورد فتح مکه که موضوع بحث ما است ، این موضوع به کاملترین صورت خود تجلی نمود او میدانست که اگر مکه را فتح کند ، و دشمن را خلیع سلاح نموده ، محیط را آزاد و آرام سازد ، چیزی نخواهد گذشت ، که همین گروه که فعلاً دشمنان سر سخت اسلام میباشند ، از یاران و مجاهدان در راه اسلام خواهند بود .

بنابراین باید بر دشمن پیروز شد ، واوراً مغلوب ساخت ، ولی هر گز نباید اورا نایابود کرد ، و تا آنجا که امکان دارد باید از خونریزی جلوگیری نمود.

برای رسیدن به این هدف مقدس (مغلوب کردن دشمن بدون خونریزی) باید از اصل

«غافلگیری دشمن» پیروی نمود ، و پیش از آنکه دشمن بفکر دفاع یافتند ، وقا و نیروئی گردآورد ، با وحمله برد ، واورا خلع سلاح کرد .

اصل غافلگیری دشمن ، در صورتی عملی است که تمام اسرار نظامی اسلام محفوظ بماند ، و بدت دشمن نیافتد ، اصولاً دشمن نداند که آیا پیامبر در صدد حمله است یا نه و برفرض فکر حمله ، از وقت و مسیر حرکت ارش اسلام آگاه نباشد ، و در غیر اینصورت «اصل» مزبور عملی نخواهد شد .

پیامبر اسلام برای فتح مکه و گشودن محاکمه‌ترین دژهای بت پرستی ، و بر اندختن حکومت ظالمانه قریش ، که بزرگترین سد در راه پیشرفت آئین توحید بود ، فرمان صادر نمود ، و بسیج عمومی اعلام گردید . واخذداوند خواست که جاسوسان قریش از حرکت مسلمانان آگاه نشوند .

و برای عملی ساختن این موضوع ، تمام طرق و شوارعی که متفهی بهمکه میگردید ، تحت مراقبت مأموران حکومت اسلام قرار گرفت ، و رفت و آمد ، شدیداً تحت کنترل درآمد هنوز سربازان اسلام حرکت نکرده بودند که گزارش زیر به پیامبر رسید : یک فراز ساده لوحان که در صفویه مسلمانان جای داشت نامه‌ای به قریش نوشته و بازنی بنام «ساره» قرار داد کرده که با خذ مبلغ نامه‌ویرا به قریش پرساند ، و در آن نامه مقداری از اسرار نظامی اسلام و حمله قریب الوقوع مسلمانان بهمکه فاش شده است .

«ساره» از زنان نوازنده مکه و گاهی در مجالس سوگواری قریش نوچه سرائی نیز مینمود ، پس از جنگ بدر ، کار اورونق خود را در مکه از دست داد ، زیرا در جنگ بدر گروهی از شخصیت‌های قریش کشته شد ، و حزن و اندوه سراسر مکه را فرا گرفت ، از این نظر مجالس نوازنده‌گی و عیش و طرب پر چیده شد ، و برای اینکه خشم و کینه قریش محفوظ بماند ، و احساسات مردم برای گرفتن خون کشتگان بدراز بین نرود ، مجالس نوچه سرائی مطلقاً منوع گردید .

روی این جهات «ساره» دو سال پس از جنگ بدر به مدینه آمد ، وقتی رسول خدا از او وی پرسید آیا اسلام آورده‌ای؟ گفت نه ، فرمود برای چهاینجا آمده‌ای ، گفت : قریش اصل و نسب من می‌باشند ، گروهی از آنان کشته و گروهی به مدینه عهاجرت نموده‌اند ، و پس از جنگ بدر کارمن رونق خود را از دست داد ، و من روی احتیاج بهاینجا آمده‌ام ، پیامبر اکرم فوراً دستور داد ، که پوشالک و خوراک لازم در اختیار او بگذارند .

با اینکه او مشمول مراحم پیامبر اسلام بود ، ولی با گرفتن مبلغ دهدینار ، از «حاطب این ابی بلتعه» جاسوسی بر ضد اسلام را به عهده گرفت ، و حاضر شد نامه ویراکه حاکی از آمادگی

مسلمانان برای فتح مکه بود ، به قریش بر ساند (۱)

پیامبر سه سر باز رشید خود را خواست ، و به آنها مأموریت داد ، که راه مکه را پیش گیرند و این زن را در هر کجا دیدند دستگیر نمایند و نامه را از او بگیرند ، پیامبر این مأموریت را بعلی و زبیر و مقداد داد ، آنان در نقطه‌ای بنام «روضه فاخت» زن را دستگیر کرد و بارهای او را دقیقاً وارسی کردند ، ولی چیزی نیافتند . وبالاخص که زن مسأله بردن نامه را از طرف «حاطب» شدیداً تکذیب میکرد .

علی (ع) فرمود : بخدا قسم : هر گز پیامبر خلاف نمیگوید باید نامه را بدهید ، والا به هر قیمتی باشد نامه را از تو میگیرم . در این لحظه «ساره» احساس کرد علی سر بازیست که تا فرمان پیامبر را انجام ندهد دست ، بر نمیدارد ، به حضرت گفت مقداری فاصله گیرد ، سپس نامه کوچکی را از لا بلای تابهای گیسوان بلند خود درآورد ، و به علی تسلیم نمود .

پیامبر از اینکه یک مسلمان سابقه داری که حتی در لحظات سخت اسلام به باری اسلام شناخته ، دست به چنین کار ناشایسته‌ای نزد است ، سخت ناراحت شد ، فوراً حاطب را احضار نمود و درباره دادن چنین گزارشی ازاو توضیح خواست . وی به خدا و رسول وی سوگند یاد نمود ، و گفت کوچکترین تزلزلی به ایمان من راه نیافته ، ولی رسول خدا میداند که در مدمینه باحال تجرد ، بسیمیرم و فرزندان و خویشاوندان من درمکه تحت فشار و شکنجه قریش میباشند ، و مظلوم من از دادن گزارش این بود تاحدی از فشار و شکنجه خود نسبت به آنها بکاهند .

از پوژش «حاطب» چنین استفاده میشود ، که سران قریش برای کسب اطلاع از اسرار مسلمانان ، بستگان مسلمانان را درمکه تحت فشار میگذارند ، ورفع مزاحمت را منوط باین میکرند که اسرار مورد نظر آنها را وسیله مسلمانان مدینه دریافت نموده در اختیار آنها بگذارند بالا ... این عدد موجه نبود پیامبر اکرم روی مصالحی از آن جمله سوابق اسلامی وی ، عذر اورا پذیرفت و اورا آزاد ساخت ، حتی عمر از پیامبر در خواست نمود که گردن اورا بزند ، پیامبر فرمود : اورا بزند بدر شرکت داشت و روزی مورد لطف الهی بود از این جهت من اورا آزاد میسازم .

ولی برای اینکه این جریان بار دیگر تکرار نگردد آیاتی چند در این باره نازل گردید از آن جمله این آیه : يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخْذُلُوا عَدُوَّكُمْ أَوْ لِيَا تَلْقَوْنَ الَّذِينَ بِالْمُوْدَةِ (۲)

(۱) متن نامه چنین بود : من حاطب بن ابی بلتعة الى اهل مکة : ان رسول الله يریدكم فخذوا حذر کم .

(۲) سوره حشر آیه ۱ - و مجموع آیاتیکه در این واقعه نازل گردیده آیه ازاول سوره تا آیه نهم است . (ابن هشام ۲ ص ۳۹۹ و مجمع البیان ۹ ص ۲۶۰ - ۲۷۰) .

یعنی: ای مردان بالایمان دشمنان من و دشمنان خود را ، دوست اخذ مکنید ، و با آنان طرح دوستی نزیر ید و ...

پیامبر و مسلمانان بسوی مکله حر کت همیکنند : برای رعایت اصل غافلگیری تالحظه فرمان حر کت ، وقت حر کت و مسیر و مقصد برای کسی روشن نبود ، روزدهم ماه رمضان سال هشتم هجرت فرمان حر کت صادر گردید ، و فرمان آماده باش به کلیه مسلمانان مدینه و حوالی آن قبلاًداده شده بود .

روزی که پیامبر از «مدینه» خارج شد ، مردی را بنام «ابورهم» غفاری نماینده خود در مدینه قرارداد ، و در نزدیکی مدینه از سپاه خود سان دید و نیروهای اسلام بقرار زیر بود : نیروی مهاجران : یک گردان پیاده نظام «۴۰۰» نفر ، یک گردان سواره نظام «۳۰۰» نفر .

نیروی انصار : یک لشکر پیاده نظام «۳۵۰» نفر ، دو گردان سواره نظام «۵۰» نفر . علاوه بر این از قبائلی که در اطراف مدینه میزیستند حدود دهزار نفر ذیر پر جم جهاد احضار گردیدند ، (۱) ولی در مسیر راه گروه زیادی از مسلمانان که از حر کت پیامبر اسلام آگاه میشدند ، به نیروهای اسلام ملحق گردیدند تا بتوانند در «مرالثیران» که در چند کیلو متری «مکه» قرار دارد ، شماره سربازان اسلام به ده هزار نفر بالغ گردید . تنظیم چنین ارتقی در آن روز و رهبری آن در شیخ جزیره بسیار کم نظر نداشت و یا ببسیار بود .

روزی که پیامبر و افسران و سربازان از مدینه حر کت نمودند ، مصادف با روز دهم رمضان مبارک بود ، وقتی حضرتش مقداری از مدینه فاصله گرفت ، در نقطه ای بنام «کدید» آبی خواست و روزه خود را افطار نمود ، و به همه دستور داد که افطار کنند ، گروه زیادی افطار کردند ولی عده کمی تصور کردند که اگر روزه بگیرند و با دهن روزه جهاد نمایند ، پاداش آنها زیاد خواهد بود ، از این نظر از شخصیت روزه خودداری نمودند .

این افراد ساده لوح تصویر نکردند که پیامبری که دستور روزه در ماه رمضان را داده ، همان نیز دستور افطار داده است ، اگر او رهبر سعادت و راهنمای حق میباشد ، در هر دو حالت و در هر دو فرمان خواهان سعادت و نیک فرجامی مردم است و تبعیض در دستورهای او نیست ، پیامبر از امتناع این دسته ناراحت شد و فرمود : آزان گروه گناهکار و سرکش میباشند (۲)

این گونه سبقت و پیشی گرفتن بر رسول خدا یک نوع انحراف از حق و حاکی از عدم ایمان کامل این عده به پیامبر و شریعت او است .

(۱) وضع نیروهای اسلام را از قلل کم و کیف سیره نویس معروف حلیبی در سیره خود ج ۳ ص ۹۰ بیان کرده است .

(۲) متن حدیث اینست: فسمامهم رسول الله عصاة (وسائل الشیعه) کتاب صوم و سیره حلیبی ج ۳ ص ۹۰

محمد مجتبی‌هدی شusteri

حقیقت اسلام

(۴)

انگیزه‌های جنگ

اینک نوبت آن رسیده که انگیزه‌های جنگ‌های خونین تاریخ بشر را بررسی کنیم، در این بررسی غالباً به افراد و تودهایی بر می‌خوریم که همه اصول و مقدسات انسانی را زیر پا گذاشته صرفاً برای تأمین یک رشتہ اغراض مادی و یا اشاع یک سلسله تمایلات طبیانگر خود، آتش جنگ را شعله و رساخته‌اند، می‌بینیم غالب این جنگ‌ها از علی مایه‌گرفته که همانند خود جنگ پلیدونکیت بار بوده است.

«ویل دورانت» مینویسد: شکارورزان برای آن می‌جنگیده‌اند که سرزمین پرشکارتری بدست آورند، شبانان پرای چراگاه بهتر بیحان یکدیگر می‌افتدند، و کشاورزان از آن جهت بجنگ کشیده می‌شنند که زمین بکر بدست آورند، همه اینها بعضی اوقات برای قصاص خون، یا عادت دادن جوانان خود بستخی و انصباط یافوار از یکنواختی زندگی یا غارت و دزدی، آتش جنگ را می‌افروختند.^(۱)

کسی که این تعبیرات مُؤبدانوسنگین «ویل دورانت» را می‌خواند شاید به ماهیت واقعی انگیزه‌های این جنگ‌ها آنچنانکه بوده توجه نکند، و این تعبیرات ساده، اور از دریافت ندوح تجاوز و تعدی بی‌رحمانه‌ای که به عنوان‌های مختلف در این جنگ‌ها صورت گرفته باز دارد مامیتوانید تشریح و تکمیل گفتار «ویل دورانت» بگوئیم:

در میان انگیزه‌های مختلف جنگ‌های بشری بدو عامل مهم بر می‌خوریم که بزرگترین جنگ‌های تاریخ بواسطه آنها بوجود آمده است.

۱- توسعه ارضی

۲- استعمار

توسعه ارضی هدف امپراتوریهای بزرگ‌کقدمانند امپراتوری روم، یونان و ایران بوده است، این امپراتوریها بر اساس کسب قدرت بیشتر از راه توسعه ارضی و ملحق ساختن نیروی انسانی

۱- تاریخ تمدن جلد ۱ بخش «عوامل سیاسی تمدن»

یه شتر بر قلم و خود و منافع اقتصادی بیشتر استوار بود و همین عوامل بود که موجب میشد جنگهای خونینی برایه بیفتد ، عمرهای طولانی در راه جنگ تباہ گردد ، خراپیها و کشتارها صورت پذیرد تاریخ ملل بزرگ قدیم و تاریخ قرون وسطی پر از جنگهای خونینی است که بر اساس چنین عواملی رخ داده است ، از باب نمونه یکی از داشتمدنان بر جسته حقوق بین الملل در باره جنگهای روم مینویسد: روم با مللی که جرئت میکردند از استقلال خود دفاع نمایندمی جنگید و وقتی که آنان دامغلو ب میکرد بانهایت درجه بیرون حمی و شقاوت رفتار مینمود، روم طاقت نداشت ملتی را با خود رقیب یا مساوی به بیند ، روم میخواست در اطراف خود همه اقوام را به حال بردگی نگاهدارد و خاک آنان را ضمیمه امپراطوری خود نماید و پروکنسولها یعنی حاکم های او همه جاغارت بکنند ثروت عظیمی که در او اخ داره جمهوری روم جمع شد نتیجه و محصل این غارت گری بود)۱(

آنچه این نویسنده درباره این امپراطوری بزرگ میگوید تقریباً نمونه ایست برای همه جنگهای خونینی که بدست اسکندرها، فیلیپس ها و کوروش ها انجام میگرفت .

انگیزه جنگهای قرون وسطی که آتش آن بدست ملوك الطوايف روشن میشده میتواند تجاوزها و توسعه طلبیها بود و بقول «لوران» حقوق دان بلژیکی قرن نوزدهم «قانون ملوك الطوايفی جنگ است و بس !

در قرن شانزدهم با پیدایش «پروتسستان» مقدمات جنگ های بزرگی در اروپا فراهم شد که به جنگ های سی ساله معروف شداین جنگ ها گرچه ابتدا مذهبی بود ولی بعد اهمان روح تجاوز طلبی و هدفهای مادی و سیاسی جنبه مذهبی آن را کاملاتحت الشاع قرارداد، در ۱۶۴۸ سران اروپا در آلمان عهد نامه «صلح وستفالی» را بستند تا خود را از شراین جنگها نجات دهند ولی در اثر همین جنگها اروپا وضع قاوهای بخود گرفت.

پس از انقلاب کبیر فرانسه یک سلسله جنگهای خونین دیگری اروپا را فرا گرفت که انگیزه آن بیش از هر چیز ، درهم کوییدن این انقلاب بود اروپا بار دیگر در زیر پای لشکرهای جرار فرانسه و دول مخالف خردشده .

چیزی نگذشت که ناپلئون وارد صحنه سیاست اروپا شد و امپریالیسم وسیعی را بنیان نهاد که بار دیگر سراسر اروپا را غرق در خونریزی کرد و حتی شرق هم بختی در معرض تهدید این امپریالیسم قرار گرفت، ناپلئون جنگها و کشتارها برآمادا خشت اروپا را زیر روکرد ، پس از سقوط ناپلئون کنگره جهانی «وین» در ۱۸۱۵ منعقد شد تابویض اروپا سرو سامانی بدهند سران قدرتهای بزرگ همه دروین جمع شدند ولی نتیجه این اجتماع جز تقسیم اروپا و مستعمرات میان همین قدرتهای بزرگ نبود و بقول یکی از نویسندهای گان چیز یکه در این کنگره دعاایت نشد حقوق ظایه و آرمانهای حقه ملل اروپا بود ، در سال ۱۸۱۵ چند قدرت بزرگ ، پیمانی بنام «اتحاد مملکتس» بوجود آوردند که ماهیت امپریالیستی سختی داشت و هدف آن این بود که ناراضیان از کنگره وین قدرت هیچ گونه اعتراض و قیام علیه مصوبات آن را نداشته باشند. این اتحاد سیاست

۱- روابط بین الملل از قدیم الایام تاسازمان ملل متعدد .

تجاوز کارانه عجیبی در پیش داشت با آغاز شدن قرون جدید تاریخ انگلستان دوم جنگهای بشری، یعنی «استعمار» وارد صحنۀ میشود و جنگهای خونینی برآه می‌اندازد، تاریخ، این قسمت را بنام «جنگهای استعماری» ضبط نموده است این جنگها که بسیار وسیع و مکرر اتفاق افتاده دو قسمت بوده جنک استعمارگران بایکدیگر؛ جنک استعمارگران با استعمار شده‌ها.

در قسمت اول می‌بینیم دول بر رک غرب برای تسلط بدسر زمینهای که بهتر میتوانست برای آنها مهاجم اوایله را جهت رشد باز رگانی و سرمایه داری جدید غرب فرام کند، باهم در میافتد و لشکر کشیهای عظیم برآمیاندازند – در قسمت دوم استعمارگران برای درهم کویین هر نوع مقاومت در مستعمرات بتلاش میپردازند و از هیچ گونه کشتاری امتناع نمیورزند، زمینه جنگهای استعمارگران بایکدیگر از دوران فراموشی و اسپانیا و پرتغال هر دو مدعی سیاست و سلطه ادحصاری در آقیانوس‌ها و نحصار تجارت با سرزمینهای کشف شده بودند ولی اسپانیائیها و پرتغالی‌ها در حقیقت پیش‌وان استعمار بودند و پس از آنابود که در قرن هجدهم کشمکش و رقباً بر سر مستعمرات و حفاظ آنها بیان قدرتهای اروپائی بختی در گرفت و جنگهای خونینی ایجاد کرد.

«نهرو» مینویسد: بسیاری از قدرتهای اروپائی در این کشمکشها شرکت جستند اما رقابت اصلی میان دولت انگلستان و فرانسه بود... انسال ۱۷۵۶ تا ۱۷۶۳ میان این دو قدرت و چند قدرت دیگر در اروپا و کانادا و هند جنگ ادامه داشت تا معلوم گردد آقایی و اولویت به چه کسی تعلق خواهد یافت؟! (۱)

ولی مهمتر از این قسمت جنگهای استعمارگران باملی است که میخواستند آنها را بزر جنگ زیر با استعمار خود در آورند و این جنگها است که تراژدی تاریخ قرون اخیر بشمار میرود، این جنگها است که از سرزمینهای سوزان ولی پر نعمت آفریقا گرفته تا سرزمینهای آسیا و امریکای لاتین را با خون انسانهای که از استقلال و آزادی خود دفاع میکردند تگین ساخت و خون‌سیاه پوست و سفید پوست را بر زمین دیخت.

در باره این جنگهای استعماری است که «ویل دورانت» مینویسد و اسکیموها به سرزمین خود می‌گویند: تو چقدر خوب‌بختی که در زیر برف و بیخ مستوری، چقدر مایه خوب‌بختی است که اگر در تو طلا و نقره‌بی موجود باشد – که اروپائیان این‌اندازه نسبت با آن آzmanند – زیرا این قشر ضخیم برف و بیخ مستور شده و هر گز دست با آن نمی‌رسد، بیحاصلی تو مایه سعادت‌ماست و مارا از دستبرد متجاوزان محفوظ میدارد (۲).

نمونه‌های بارز این لشکر کشیها و خونریزیهای استعماری را در اشغال الجزائر، تونس، مراکش، مصر، سودان و کشورهای افریقایی و سایر نقاط افریقا مشاهده می‌کنیم، در همین قرن، استعمار و تجاوز طلبی اروپا در آسیا هم به حد اعلای قدرت میرسد، در این تاریخ می‌بینیم آسیا، به آسیای انگلیس، آسیای فرانسه، آسیای روس تقسیم شده، آتش یک

۱- نگاهی بتاریخ جهان ج ۲

۲- تاریخ تمدن ج ۱ (عوامل سیاسی تمدن)

رشته‌جنگها بمنظور محکم کردن جای پایی این استعمار گران روش شده مصائب عظیمی بیار آورده است.

قرن نوزدهم که دوران عظمت فوق العاده استعمار بود باهمه این جنگها سپری شد، قرن بیست آغاز شد، دو جنگ جهانی مهم هم که در این قرن رخ داد در واقع به علی بر میگردد که از روح تجاوز و عصیان و خودخواهی انسان‌ها سر چشمه گرفته بود و باز در این دوران از تاریخ هم وقتی انگیزه‌های جنگرا بررسی میکنیم به یک سلسله علل مادی و مطامع اقتصادی واستعماری بر میخوریم البته با این تفاوت که این مطامع در ذیر سرپوش ناسیونالیسم جای گرفته بود.

لویس. ل. اسنایدر استاد ارشیف دانشگاه نیویورک در کتاب «جهان در قرن بیستم» در تشریح علل اساسی جنگ اول مینویسد: ممل جهان نه تنها هر کدام از دیگری بینناک بودند بلکه حتی انتظار بروز جنگ را داشتند... درجهانی که بر اثر اصطکاک منافع امپراطوریها و کشمکشهای بین المللی بر سر بازار فروش و مواد خام و مستمرات بخطرا افتاده بود بستن پیمانهای اتفاق و اتحاد بمنظور ایجاد امنیت بنظر دولتها شیوه‌پسندیده‌ای بود (۱) باید توجه داشت که این انگیزه‌ها و همین پیمان‌ها منتهی بجنگ جهانی اول شد و بخوبی ملاحظه میکنیم که در قرن بیست و در عصر اعلای شکفت انگیز تمدن ماشینی هم بهنگام بررسی علل جنگها به مسئله تصادم بر سر منافع امپریالیستی و استعماری بر میخوریم تصور میکنیم این موضوع که روح تجاوز و امپریالیسم و تسلط بر دیگر انان تاچه اندازه در فروزان کردن آتش جنگ جهانی دوم تأثیر داشت روش تراز آنست که بخواهیم اینجاد درباره اش بحث کنیم.

هیچ مورد خی در این تردید ندارد که عامل اساسی بر وزن‌جنگ دوم جهانی غیر از توسعه طلبی و تجاوز کاری آشکار دولت آلمان نبود.

آنچه مابطرور پراکنده درباره انگیزه‌های جنگ‌های بشر گفتیم یک تحقیق کامل در این باره نیست، هدف ما این بوده تنها از این انگیزه‌ها نقاط بر جسته و نمونه‌های معروفی نشان داده باشیم آنچه از این بررسی کوتاه بست آوردم این بود که توسعه ارضی! افزودن بر نیروی انسانی؛ بدست آوردن منافع مادی و اقتصادی بیشتر و احیاناً اشیاع عطش خونریزی و عاطفه غرور- آمیز یا کملت عوامل مهم ایجاد جنگ‌های درمیان بشر بوده است اینست کار نامه مختص‌ری از آنگیزه‌های جنگ‌های تاریخ، این کشتارهای ظالمانه، و جنگ‌های تجاوز کارانه همیشه مورد تقبیح انسان‌های باوجود ادان روی زمین قرار گرفته و پس از انعقاد کفر انسان‌های متعدد و ایراد بحث‌های زیاد انسان قرن بیست مفهوم تازه‌ای بنام «جنگ مشروع» وارد حقوق بین‌الملل نموده است؛ ما که این مقالات را در زمینه بحث از «جهاد اسلامی» و در حقیقت یک جنگ مشروع از نظر مسلمان‌ها مینویسیم جنگ مشروع از نظر دنیای امروز را بررسی خواهیم کرد و آنگاه به تشریح ماهیت جهاد اسلامی خواهیم پرداخت.

توضیح درباره انواع ثوابت

درمورد تمام ثوابتی که فاصله‌شان معین شده نورانیت آنها را میتوان بر حسب درخشش ظاهری آنها سنجید، بدین ترتیب مقادیر بسیار متفاوتی بدست می‌آید. ثوابتی مانند ریئول RIGEL، (رجل الجوزا) وجود دارند که ۱۰۰۰۰ برابر، بیشتر از خورشید نور میافشند و بالعکس ثوابتی هستند که ۱۰۰۰۰ و حتی یک میلیون دفعه کمتر از خورشید نور افشاری میکنند. با اینحال توزیع این نورانیت‌ها تصادفی نیست. برای اکثریت عظیم ثوابت نورانیت متدرج با طبقه طیفی یا حرارت سطحی (که فی الواقع یک عامل هستند) تغییر میکند. طبیعی است که گرفترين ثوابت درخشش‌ترین آنها هستند.

تعداد نسبتاً کمی از ثوابت تغییر دیگری را مینمایند زیرا با وجود درجه حرارت‌های صریحاً متفاوت، نورانیت آنها بطور محسوس همانند بوده حتی متمایل به افزایش، برای درجات بیشتر است باین ثوابت‌نام «غولان» داده‌اند، بالعکس ثوابتی که در هر طبقه طبیعی کمتر منود هستند «کوتوله‌ها» نامیده‌می‌شوند. بنابراین خورشید باید مانند یکی از ثوابت «زرده کوتوله» بحساب آید. ثابت «عیوق» Capella (کاپلا) که به همان طبقه طیفی که خود شید جزء آنست تعلق دارد ولی یک «غول قرمز» است ۱۰۰ مرتبه نورانی تراز خورشید می‌باشد.

فاصله بین «غولان» و «کوتوله‌ها» مخصوصاً بوسیله ثوابت کم حرارت مشخص شده است مثلاً نسبت نورانیت‌های بین ثوابت «کوتوله‌قرمز» مانند پروکزیمادوسانتور (۱) (نژدیکترین ستاره به ما که در صورت قسطرس است) و «غولان» همان طبقه به یک میلیون بالغ می‌شود. حتی ثوابتی یافت می‌شوند که بطور واضح از «غولان» نورانی تراز هستند (۴۰ یا ۵۰ مرتبه بیشتر) آنها «فوق غولان» مینامند.

نورانیت یک ثابت اساساً تابع دو عامل است: درجه حرارت و وسعت سطح آن. نظر باینکه دو ستاره یکی «غول» و دیگری «کوتوله» که متعلق به یک طبقه طیفی باشند بطور

محسوس دارای یک درجه حرارت سطحی بوده لیکن نورانیت های بسیار متفاوتی داردند ، باشد ابعاد آنها می خیلی فرق داشته باشد . باشناسائی نورانیت و درجه حرارت یک «ثابت »، قوانین فیزیکی بما اجازه میدهد که قطر آنها را بیایم . اذنوابت «غول پیکر» شروع کنیم - عیوق - «سمارکرامع» (۱) و «الدبران» (۲) به ترتیب دارای قطرهای ۳۵۰ و ۲۲۹۱۶ مرتبه بزرگتر از قطر خورشید میباشند (بنابراین دارای حجمهای معادل مکعب این اعداد یعنی در حدود ۴۰۰۰۰ و ۱۰۰۰۰ و ۴۰۰۰ برابر حجم خورشید میباشند).

«فوق غولان» دارای ابعاد بزرگتری هستند ، از قبیل قلب العقرب (۳) که قطر آن ۳۹۰ مرتبه بزرگتر از قطر خورشید است (یا اینکه بگوئیم حجم آن ۰.۶ میلیون برابر حجم خورشید است) و مدار زمین دور خورشید به آسانی در داخل آن جامیگیرد حتی «ثابت» «ممسک الاعنه» (۴) دارای قطری ۲۰۰۰ برابر قطر خورشید است یعنی بزرگتر از مدار مشتری و زحل - بالعکس «کوتوله های قرمز» دارای ابعاد کوچکتر از خورشید میباشند که در مورد پروکزیما دو ساتور (نزدیکترین ستاره به ما که در صورت قنطورس است) ۳۰ مرتبه کمتر است لیکن ثوابتی که دارای کوچکترین ابعاد هستند «کوتوله های سفید» میباشند مانند «صاحب شعر ای یمانی» - که قطر آن قابل مقایسه با قطر زمین است .

ثوابت «کوتوله زرد و قرمز» فراواترین ثوابت هستند لیکن «غولان» درخششده تر از کوتوله ها بوده و اکثریت ثوابت دیدنی با چشم غیر مسلح را تشکیل میدهد . مثال های فوق کثرت تنوع ثوابت را مینمایند چنانچه نورانیتها یا حجمهارا در نظر گیریم نسبت مقادیر حدی از یک میلیارد متراز است ، در صورتیکه وزنهای ثوابت کلاه مقداره استند ، از این نتیجه گرفته میشود که باید فاصله خیلی مهمی بین وزن مخصوصهای متوسط «غولان» یا «فوق غولان» و «کوتوله ها» وجود داشته باشد مثلا: وزن مخصوص متوسط «قلب العقرب» ۴۰۰۰ مرتبه کوچکتر از وزن مخصوص هوای معمولی است ، وزن مخصوص خورشید ۴۰ برابر وزن مخصوص آب است ، وزن مخصوص «کوتوله های قرمز» به ۵۰ میرسد .

«کوتوله های سفید» عجیبترین خاصیت این ثوابت اینست که دارای وزن مخصوص متوسط عظیمی هستند ، گاهی ۱۰۰۰ مرتبه بیاحتی یک میلیون مرتبه زیادتر از وزن مخصوص آب . این ثوابت غیر عادی ، دارای جرم قابل مقایسه ای با جرم خورشید بوده ولی حجم آنها بیشتر مانند پلکسیاره است .

Aldebaran(2)	Arcturus (1)
- Cocher (4)	Antares (3)

این وزن مخصوصهای عظیم آنجنان از حدود تصور مخارج است که خوبست با اختصار طرز نسنجش آنها را تذکر دهیم، معروفترین نمونه ثوابت مزبور «صاحب شعرای یمانی» (۱) است که ۱۰۰۰ مرتبه از ثابت اصلی (شعرای یمانی) کم نور تر است و برای اولین بار در ۱۸۶۲ مشاهده شد. داشمندان فلکی از مدتها پیش ملاحظه مینمودند که شعرای یمانی (۲) در آسمان حرکت متشابهی مانند اکثر ثوابت ندارد بلکه حرکت آن موج بوده و این امر را به حضوریک «صاحب بی نور» نسبت میدادند.

چون شعرای یمانی و مصاحبش یک «دستگاه دو گانه» را تشکیل میدهند اوزان آن دو را از بررسی حرکتشان بدست آوردند سپس شاعر و وزن مخصوص «صاحب» را از روی شدت نور و درجه حرارت سطحیش حساب کردند «وزن مخصوص آنرا برابر با یک تن درسا نتیمتر مکعب یافتنند».

ماده فوق العاده سلیمانی «کوتوله‌های سفید» از ائمه‌ای معمولی تشکیل شده لیکن هسته‌های اتمی والکترونها در آنها بدستخوشی بهم فشرده شده‌اند، در اینحال به صورت مخصوصی از ماده بر میخوریم که به آن نام «ماده ممسوخه» (۳) میدهند و این ماده کاملاً با ماده معمولی ثوابت متفاوت است. خواص شگفت‌انگیز این ماده را با بکار بردن تجزیه آماری مخصوص (مکتشف ازمکانیک کواتریک) در مورد ذرات مشکله آن بیان نموده‌اند (بنابراین توسعه مکانیک کواتریک باعث درک ماهیت کوتوله‌های سفید شده و بالعکس مشاهده این ثوابت تحریری ترین نظریات آمار کواتریک را تایید نمود).

ثابت شده که ماده ممسوخه با وجود وزن مخصوص عظیمش تراکم پذیر است لیکن تشعشع انرژی از آن ساخته نیست. اگر کوتوله‌های سفید نور میپردازند بدین جهت است که دور هسته آنها (که از ماده ممسوخه ساخته شده) یک طبقه گازی عادی وجود دارد. در «صاحب شعرای یمانی» ضحکات این طبقه به یک دهم شاعع نمیرسد.

بدین ترتیب عملت اینکه این ستاره خیلی کمتر از یک ستاره عادی دیگر هموزن خود نورانی است و همچنین عملت اینکه خارج از منحنی ای که جرم ثوابت را به نورانیت آنها مرتبط می‌سازد قرارداد معلوم می‌شود. تاکنون تعداد کمی از کوتوله‌های سفید شناخته شده است.

در اینجا باید متوجه بود که بعلت کمی نور آنها ماقطع آن عده‌ای را که همسایه ماستند مشاهده می‌کنیم بدینجهت از بین دویست عدد از فردیکترین ثوابت اقله هفت تا آنها «کوتوله سفید» هستند در مقابل هفت «ثابت» گرفته از خورشید و یک «غول» وجود دارد. گمان می‌رود که بطور متوسط تعداد کوتوله‌های سفید سه مرتبه بیشتر از انواع «غولها» باشد.

Compagnon	De	Sirius(1)
		Sirius (2)
Matiere		Dejeneree (3)

امید، انگیزه و حرکت‌ها

دورنمای فردا سایه‌های متحرك

دورنمای فردا

انسان بامید آینده ذنده است ، اگر دورنمای آینده درافق زندگی وجود نداشته باشد ، چرخهای فعاله حیات از کار می‌افتد ، تلاش‌ها و کوششهایی که مامتحمل می‌شویم ، همه بخاطر آینده است .

مادرانی که کودکان خود را پرورش میدهند ، کارگران و کشاورزانی که در سرما و گرما با مشکلات می‌جنگند ، همه بخاطر آینده است .

گذشته تمام شده ، فاقد ارزش است ، زمان حاضر نیز باعتبار آینده ، ارزش دارد ، دانش‌آموز امروز بمدرسه میرود ، تا فردا از سرمایه علمی توشه برگیرد .

بنا بر این انگیزه اصلی در تحرک‌های انسانی امید بفردا است ، مادراناینائی که در گوشه خیابان بساط کبریت فروشی پنهن کرده ، و کودک‌گوچکش را در بغل نگاه داشته ، بخاطر آینده کودکش بزنده‌گی عشق می‌ورزد ، در گوشه و کنار زندانها بقیافه‌های امید وار بر خود می‌کنیم ، که با اینکه برخی از آنان دیع و ژل ش عمر خود را در محرومیت‌ها گذرانیده‌اند ، ولی امید دیدار زن و فرزند و یا قیافه مادر ، زندگی را برای آنان شیرین و گوارا ساخته است ، اگر روزی این امیدها از خانه دنیا برداشته شود ، چهره‌نازی‌بایی‌آشیانه‌خاکی بصورت زندانی مجسم خواهد شد .

عیسی پیامبر روزی از کنار مزرعه‌ای عبور می‌کرد ، دید پیر مردی که قدش خمیده ، و موهای ابروانش بر چشم‌اش افتاده بود ، مشغول کار کشاورزی است ، عرض کرد ، خدای امید را از دل این پیر مرد بردار ، لحظه‌ای فگذشت که پیر مرد بیل را از کنار اندخته در گوشه‌ای نشست و پس از لحظه‌ای بخواب فرورفت ، عیسی گفت : خدای روح امید را باو بر گردان ، پیر مرد بیدار شده ، از جای برخاسته ابزار کار را از زمین برداشت ، و دو باره بکار و کوشش سر گرم گشت .

عیسی نزد مرد آمده، پرسید: چرا در مدت کوتاهی کار را ترک کرده بخواب رفتی و دوباره بکار و کوشش پرداختی؟ گفت: وقتی کار می‌کردم، ناگهان صحنه مرک و نیستی در پیرا بر چهره امن نمایان گشت، گوئی کسی بمن میگفت: برای چه کار می‌کنی المذا کار را ترک کردم، ولی ناگهان آینده کودکانم از نظرم گذشت، شوق زندگی در من دمیده شد، دوباره بتلاش و کوشش علاقمند گشتم.

بنا بر این همبستگی مثبتی، میان امید و فعالیت و کوشش وجود دارد، هر قدر امیدها بیشتر باشد، سعی و کار فراوان تر شده ضمناً هرچه امید و آرزو، عالی تر و اساسی تر باشد، راه وصول بدان دشوار تر و عمیق تر خواهد بود.

و باز ناگفته نماند، که اصولاً معنای زندگی وقتی لذت بخش خواهد بود، که آدمی برای رسیدن بهدف و آرزوی تلاش کند، کسانی که درافق زندگی شان امیدی وجود ندارد، لذت و بهره‌ای از زندگی نصیباً شان نخواهد بود، اینان مردگانی هستند که در میان زندگان راه میروند.

باتوجه با این نکات آشکار میگردد، که از نظر تعلیم و تربیت اساسی قرین کاری کم‌مادران و پدران باید بدان توجه داشته باشند، این نکته است که از همان ابتدای کودکی سعی کنند، کودکان خود را طوری تربیت کنند، که همیشه دارای هدف و مقصدی باشند.

و سعی کنند این موضوع، در عادی قرین کارها، حتی در بازی و تفریح آنها وجود داشته باشد، چنین کودکی از اول واجد روح‌ساز فدگی شده، و در هر مرحله از سنین عمر، فردی ارزشی و استوار خواهد بود، و هیچگاه روح‌منفی گری در او پیدا نخواهد شد، و بجای یأس و نامیدی همیشه بانشاط و ایده‌زنده زندگی خواهد کرد.

بر اساس همین نکته است که روانشناسان عقیده دارند لازم و ضرور است که همه خواسته‌های کودکان برآورده نشود، تادر موادی دچار ناکامی گرددند، چه تصادم با مشکل و فکر مبارزه با مشکلات بعلاوه بر اینکه کودک را سازنده بارآورده، روحی در او دمیده میشود، که میخواهد همیشه به جنگ مشکلات رفته آنان را حل نماید اصولاً هوش را تقویت می‌کند، روانشناسان معتقدند هر قدر راه زندگی مشکل تر باشد بر خود داری از هوش بیشتر خواهد بود چه حل مشکل، نیروی هوش را تقویت می‌کند.

سایه‌های متحرک

یکی از مشکلات تربیتی خانواده‌ها اینست که اصولاً روش پروردشی، بر دور محصور افراط و تفریطی دور میزند، عده‌ای آنچنان کودکان خود را لوس و نتر بارمی‌آورند که کودک بایکدنیا پر توقعی، وارد زندگی اجتماعی میگردد، و با کوچکترین تصادمی از صحنه زندگی بیزار میگردد، کودکان فراری و جوانانیکه خودکشی میکنند بیشتر از این نوع افراد هستند.

عددیگری آنچنان قدری وزور گوئی مینماید که اصلاً کودک نمی‌تواند در موردی اظهار شخصیت نماید، و خودی از خودنشان دهد.

هر دو نوع این نحوه تربیت، باروح سازندگی کودک منافات دارد.

بنابراین بهترین نحوه تربیت اینست که کودک را زمان آغاز، باروح امید و فعالیت باز آورد، بدیهی است سرگرمی بکارو کوشش، حواسهم بسزائی در برگناری از آلدگی‌ها و هرزگی‌ها دارد، و در مقابل آن نداشتن امید، یعنی ساكت و صامت بودن است، بسیاری از جوانان کشور ما اصولاً زندگی را بمعنای واقعی درکنکرد، دارای هدف مشخص در زندگی نمی‌داشند، و مانند اشباهی سایه وارد نبال این و آن میدونند.

بسیاری از جوانان ما، دوران تحصیلی دیپرستانی را پشت سر گذاشته، وارد داشگاه میگردند، ولی هنوز هم دارای هدف وایده نیستند، ضرورت زندگی آنان را بدانشگاه کشانده، و همان ضرورت عم بر رفتار و کردارشان حاکم است، بدون اینکه کوچکترین مقصد واپدۀ داشته باشند.

از دانشجویان سال اول دانشکده حقوق تهران، توسط استادشان سؤالاتی شده بود، که ما، در زیر بدیکی دوتا از آن سؤال‌ها اشاره مینماییم، و از نحوه جواب آنان طرز روحیه جوانان کشور ما مشخص میگردد.

در گذشته چه موقعیت‌هایی داشته‌اید؟

صدی ۹۹ دانشجویان جواب منفی داده بودند، و گفته بودند، که در گذشته هیچ‌گونه موقعیتی نداشته‌اند، و صدی نود دانشجویان در پاسخ سؤال دیگری که از آنان شده بود که چه هدفی برای آینده دارید؟ جواب منفی داده، با صراحت اعتراض کرده بودند که هیچ هدفی برای آینده ندارند (۱).

بدون تردید، اجتماع از افراد تشکیل میگردد، وقتی افراد داشگاهی یا چامعه‌ای نجینی بی‌هدف و غیرسازنده باشد، نمیتوان چنین اجتماع را سالم و فعال دانست. گناهاین بی‌هدفی تا حدودی متوجه سازمان تربیتی خانواده‌ها است، پدران و مادران در این انحطاط اجتماعی مقصود خودخواهی‌ها و فقدان رشد فکری و عقلی سبب میگردد که کودک، فردی خمودومایوس بار آید.

ضمناً باید توجه داشت که قسمت اصلی شخصیت جوانان در همان سالهای او لیه کودکی تشکیل میگردد. در خاتمه می‌توان چنین برآورد کرد که توسعه روز افزون طرفداران «بیتل»‌ها و «هیپی»‌ها در کشور ما، تا حدودی معلول فقدان روح امید در جوانان کشور میباشد.

(۱) کتاب قانون و شخصیت تالیف دکتر پرویز صانعی ص ۱۲۷ سطر ۱۶

(۴)

چرا از خود بی خبریم؟

نقایر همین پیروزی نیز در تحقیق و مطالعه قوانین طبیعی و شیمیائی موجودات زنده بدست آمده و همان ظور که سالها پیش فیزیولوژیست بزرگ و بانی فیزیولوژی عمومی آلماد بر نارد Claude Bernard اظهار نظر کرده است قوانین فیزیکی و شیمیائی در موجودات زنده شبیه و همانند قوانین مواد بیجان میباشد و این حقیقتی است که آنرا فیزیولوژی جدید کشف نموده است مثلاً حالت قلیائی خون و آب دریا را با قوانین مشابهی توجیه کرده و نیز ثابت نموده است که منشأ استهلاک و انقباض عضلانی، سوخت و تخمیر مواد فندی میباشد و بنابراین بررسی جنبه های طبیعی و شیمیائی عناصر زنده مانند سایر موجودات عالم مادی سهل و ساده است و این تحقیق پیروزی و موفقیت مهمی است که داشت فیزیولوژی عمومی با آن رسیده است اما هنگامی که پیدا شد های فیزیولوژی که از نظام و تشکیلات موجود زنده حاصل میگردد مورد توجه و مطالعه بیشتر قرار میگیرد مشکلات جدی تری خودنمایی میکند و استخدام فنون و تکنیکهای عادی فیزیک و شیمی برای تجزیه و تحلیل آنها که فوق العاده کوچک هستند غیرممکن بنظر میرسد مثلاً از چه راه و با کدام تکنیک میتوان پرده از داراز تر کیب و ساختمان هسته سلولهای جنسی و کروموزومها و زنهای Chromosome که در دل آنها قرار گرفته است برداشت در صورتی که شناسائی مجموع کلی مواد شیمیائی فوق العاده کوچک بی اندازه حائز اهمیت است چون سر نوشت فرد و آینده انسانیت و استهان است.

ظرافت و رقت بعضی از بافتها مانند سوچ مغزی تا آن درجه است که تحقیق و بررسی آنها تقریباً میحال میباشد. ماهنوز نتوانسته ایم وسیله ای را برای کشف اسرار مغز و مشکلات آن استخدام کرده و راز اتحاد و هم آهنگی شگفت آور سلولهای آنرا دریابیم، عقل ما که همیشه با محاسبات جالب و زیبای ریاضی سروکاردارد در براین عواملی که در تکون «فره» دخالت دارند از قبیل سلولها هر مونها و احساسات سر گردان میشود ..

مامیم خواهیم آنچه را که در این باره میفهمیم برآورداری که در منطقه نفوذ فیزیک و شیمی و میکانیک بثبوت رسیده است منطبق کرده و موادیں فلسفی و دینی را نیز در این تطبیق از نظر دور نداریم ولی چنین انتباط و مقایسه‌ای هیچگاه به نتیجه مطلوب و موقتیت چشم گیری نخواهد رسید برای اینکه نمیتوان انسان را در یک نظام طبیعی شیمیائی محدود ساخت و با اراداتنها در یک سیستم روحانی شناخت.

گرچه «انسان‌شناسی» باید قوانین همه‌علوم را استخدام کند، در عین حال لازم است که رشته‌های تخصصی خود را نیز تقویت نماید زیرا انسان‌شناسی نیز بطور کلی از علومی است که باید مانند علوم مریبوط به مولکولها و اتمها والکترونها یعنوان یک علم مستقل و اصلی تلقیب گردد. کنندی پیشرفت علوم مریبوط با انسان را در مقایسه با تکامل سریع علوم فیزیک و نجوم و شیمی و میکانیک، در مطالب زیر خلاصه کنیم:

۱- کمی احتیاج و همچنین قات فرسته‌های مناسب اجدادما برای تحقیق و مطالعه در باره خود.

۲- پیچیدگی واپیام موضوع.

۳- پیچیدگی طبیعت و ترکیب خاص عقل انسان.

اینها از علل و موانع اساسی این راه است که بر طرف کردن آنها مستلزم کوششها و مجاهدتهای فراوانی میباشد و برفرض که این موانع بر طرف گردد باز معرفت مانسبت بخود «بسادگی و زیبائی علوم مادی» نخواهد رسید زیرا عواملی که علوم مریبوط به شناسائی انسان را در رتبه متأخری قرارداده همیشگی است و در این هنگام مابعد دروس میتوانیم در کنیم که «انسان‌شناسی» از تمام رشته‌های علوم دیگر دشوار تر و پیچیده تر است.

از تحقیقات این داشمندی‌زدگ که زمینه‌های افق‌ستهای مناسبی در راه اطلاع از تأثیر بحث‌های مهم برای وی پیش آمده است، اینطور استفاده میشود که تفاوت اساسی بین علوم مادی و علوم موجودات ذنده وجود دارد و نیز از جهت ماهیت علوم مادی با «انسان‌شناسی» متفاوت است و همچنین بینش عقل انسان در برابر هر یک از این دو دارای فرقها و تفاوت‌های فاحشی میباشد. و این تفاوت‌ها از دو عامل ثابت که با تغییر شرایط مکانی و زمانی تغییر پذیر نیست سرچشمه میگیرد و آن دو عبارتند از: ابهام و پیچیدگی موضوع علوم مریبوط به انسان و ساختمان مخصوص عقلهای آدمی، پیشرفت انسان در علوم مادی و ایتکارات وی و صحت بحثها و نظریاتش در این باره دلیل براین نیست که اودر «انسان‌شناسی» هم ترقی کرده و در این مرحله نیز تحقیقات و نظریاتش درست باشد زیرا اولاً: منطقه حکمرانی علوم مادی از حیث ذات و طبیعت غیر از منطقه نفوذ علوم انسانی است و ثانیاً: انسان در ناحیه علوم مادی به پیشرفت‌های قابل توجهی نائل آمده

است و ثالثاً : موائع راه تکامل و پیش روی علوم مادی قابل عبور است ولی همانطور که قبل اگفتیم عواملی که علوم انسانی را در حال رکود و توقف قرار داده است تقریباً غیر قابل تغییر می باشد و بنابر این امیدواری به پیشرفت انسانیت در مرحله علوم مادی بسیار قوی می باشد بخلاف علوم انسانی ! و همانطور که دکتر الکسیس کارل ایبات نمود جهل مانسبت به حقیقت انسان مطلق و فوق العاده است . . .

این حقیقت علمی (جهل مطلق نسبت بانسان با علم نسبی آدمی بمامد) یک مسئله عجیب و غیر منتظره‌ای نیست بلکه نتیجه مترقب جنبش انسان در روی زمین و ثمره طبیعی وجود انسانی وی در سازمان هستی می باشد.

کما اینکه در خلال نظرات اسلامی باین حقیقت بر می خوردیم . . .

بر اساس همین واقعیت علمی است که ملاحظه می کنیم اسلام در حالی که برای انسان آزادی کامل قائل است و دست اوراد را بادانی زمین و استخدام نیروها و ذخایر آن باز گذارد، در راه انتخاب چگونگی زندگی انسانی او را بخود و انگذاشته بلکه وی را در این مرحله مقید به پیمودن را و دروش معین و مشخصی نموده است چون انسان درجهت پیروزی بر اسرار ماده از راه علم نسبی آراسته به نیروها گیست که این نیروها در ناحیه «شناسائی خود» بکار نماید انسان مطابق طرز تفکر اسلامی آقای روی زمین است و با اصلاح مقام «خلیفة الله» را داراست و تمام موجودات روی زمین مسخر او هستند و دارای استعداد ها و امکاناتی است که میتوانند شئون موجودات را در حیطه علم خود درآورد و از خوبیها و پاکیهای اجلوه ها و زیبائیهای طبیعت بهره مند گردند.

نه تنها زمین بلکه آسمانها و اشیاء و تمام موجودات زنده در راه «خلیفة الله» و آقائی انسان در روی زمین بمساعدت برخاسته اند و اساس خلقت آنها برای حرکت انسان در راه رسیدن به مقام خلافت و جانشینی پروردگار می باشدو این مطلب گرچه بسیار بزرگ و عجیب بنظر میرسد ولی حقیقت همین است . . .

قرآن مجید این واقعیت را در ضمن آیات فراوانی بمضامین زیر تشریح می کند :

خداؤند همه موجودات زمین را برای بهره برداری شما خلق کرد و سپس آسمانهای هفتگانه را بوجود آورد... و هنگامی که پروردگار اراده خود را مبنی بر خلقت خلیفه ای در روی زمین به فرشتگان آسمان اعلام فرمود، آنها گفتند آیا کسی را در روی زمین می آفرینی که فساد و خونریزی پیشه گیرد ؟ ماترا تسبیح می گوئیم و ستایش می کنیم ، پروردگار گفت : آنچه دارکه من میدانم شما نمیدانید و پس از آنکه نامهای (حقایقی) را بآدم آموخت و سپس آنها را بر فرشتگان عرضه کرد ، آنها از جواب عاجز ماندند و «آدم» ایشان را از آن حقایق آگاه کرد .

(بقیه در صفحه ۷۱)

نامه‌نگاری ابوذر دا بسلمان فارسی

«ابودردا» از صحابه پیغمبر (ص) بود، رسول‌اللهم (ص) بین او و

سلمان فارسی عقداً خوت و برادری قرارداد. در زمان خلیفه دوم

و بقولی در عهد عثمان بقضاؤت در «اورشلیم» (بیت المقدس)

منصوب شده بود در نزمان قضاؤت نامه‌ای بسلمان نوشته و اورا

به بیت المقدس دعوت نمود. اینک متن نامه‌وپاسخ آن:

* * * *

آری قدس انسان وابسته به عمل اوست نه بسر-

زمینی که در آن منزل دارد؛ مکنی بودن؛ یاد ر

مدینه منزل گزیدن و یاد ر بیت المقدس مأوا

داشتند نمیتواند شرفی برای انسان باشد.

برادرم! شنیده ام که پیشه ای همانند طبابت

بعده تو گذاشته شده (قاضی شده ای) اگر

طبیب مسیح‌آدمی و مریضان را شفا می‌بخشی خوش

بحالت. ولی اگر طبیب نیستی و این منصب را

بیجا اشغال کرده ای بترس از اینکه جان انسانی

را بخطرا اندازی و خود را مستحق آتش گردانی.

منصب قضاؤت منصبی است بزرگ. هر کس

را شایسته نیست این پست را اشغال کند، اگر

تودر خود لیاقت می‌یابی و از عهده قضاؤت بحق

بر می‌آی خوش‌آجالت، ولی هر گاه این پست را

بناحق اشغال کرده ای وای بر تو! از این می-

ترسم که خود را وارد آتش‌سازی! هان که بیدار

باش!

برادرت سلمان*

برادرم! خداراشکر فعلاً در بیت المقدس

منزل دارم. سرزمینی است پر برگت و دارای آب

و هوائی نیکو از همه بالاتر سر زمین مقدس است.

سرزمین پیامبران، سرزمینی که روز گاری انبیائی

بزرگ همچون حضرات ابراهیم و حوسی و عیسی و

سلیمان و یعقوب و یوسف علیهم السلام را در خود جای

داده وهم اینک نیز بدن گرامی این عزیزان خدارا

در بر گرفته است، چه می‌شد اگر قدم رنجه

می‌فرمودید و چند صباحی را در این شهر بیاد روزه

هائی که در مدینه طبیبه در جوار رسول گرامی

پروردگار بودیم سر بریم.

(برادر تو: ابوذر داء)

برادر دینی! نامه تورسید مر ابر سر زمین

مقدس دعوت کرده بودی، نمیدانم هیچ میدانی که

زمین کسی را شایسته قدر نمی‌کند! هیچ

میدانی که افتخار انسان نمیتواند بمسکن و مأوای

واباشد؟ هیچ میدانی که تنها عمل انسان است که

او را بزرگ نموده سزاوار تقاضی می‌کند؟

* فیض الخاطر ج ۲ ص ۲۱۴ احمدامین

با کشور اسلامی لیبی آشناشویدم!

کشور وسیع لیبی یکی از ممالک آفریقای جهان اسلامی است که در شمال آفریقا واقع شده است از طرف شمال به دریای مدیترانه و از جنوب شرقی به «سودان» و از شرق به مصر و از جنوب به «چاد و نیجر» و از شمال غربی به «توانس» محدود و متصل میباشد.

مساحت آن یک میلیون و هفتصد و پنجاه و نه هزار کیلومتر مربع است (۱۷۵۹۵۴۰ کم^۲) از نظر وسعت سیزدهمین کشور جهان محسوب میشود.

جمعیت آن : طبق سرشماری اخیر قریب یک میلیون و نیم میباشد که بدین لحاظ از نظر جمعیت صد و هفتمین کشور جهان محسوب میگردد و تراکم جمعیت آن در حدود ۷۷ نفر در کیلومتر مربع و ازاین لحاظ صد و نوزدهمین کشور دنیا بحساب میآید.

پایتخت لیبی : شهر «بنغازی» (Benghazi) با ۸۰۰۰ نفر و نوع حکومت آن مشروطه سلطنتی است ، و دین رسمی آن اسلام ، و زبان معمولی آن عربی و ایتالیائی است . چنانچه واحد پول آن پوند لیبیائی است که معادل ۰۸۴ دلار آمریکائی است .

استقلال آن

لیبی که نام آن مأْخوذ از یکی از الهه قدیم یونانی است ، سالهای متعددی تحت تسلط رومیها بود ، در جنک دوم جهانی از سلطنت آن خارج شد و مورد اشغال قوای انگلیس وارد شن فرانسه درآمد ، ولی در اثر مجاھدات دائمدار ملت رشید آن بر بحری امیر سید محمد دادریس السنوی ، که خود یکی از تیره های اصیل خاندان علوی است ، اول ژانویه سال ۱۹۵۱ استقلال یافت و سازمان ملل در سال ۱۹۵۲ آن را بر سمت شناخت بدینترت تبیوی نخستین کشور آفریقایی بود که بضویت آن سازمان درآمد و از نظر سیاسی متمایل به کشورهای غربی و از اعضای رسمی جمهوری متحده عربی میباشد .

تقسیمات کشوری آن .

لیبی از سه استان بزرگ تشکیل یافته است :

- استان برقة که شامل پایتخت و شهرهای : المرج ، درنه ، البيضاء ، طبرق ، اجدابیه الکفره ، میباشد و بندر معروف بنغازی در این استان واقع است .
- استان طرابلس الغرب : که شامل شهرهای طرابلس - میانه - شهرستان غربی - شهرستان

شرقی است، و طرابلس پایتخت دوم لیبی محسوب می‌شود
۳- استان فزان (Fezzan) شامل: شهرهای: شیها (scbha) (غدامیس، غات، الشاطی، مرزوق، میباشد و بیشتر مردم آن استان از راه دامداری ارتزاق می‌کنند.
وضع اقتصادی آن.

محصولات عمده لیبی از راه کشاورزی و دامپروری تأمین می‌شود و صادرات عمده آن مرکبات روغن زیتون - بادام نمینی - پوست گوسفند، ماهی، اسفنج کیاک نوع گیاه یا جانور در ریائی است که در پزشکی و بهداشت مصرف دارد، و خرمای بیاشدواین کشور یکی از مناطق نفت خیز جهان می‌باشد که استخراج نفت آن بیش از ۳۰ میلیون تن می‌باشد.

تاریخ و رود اسلام

در تاریخ و رود اسلام به آنکه شور آفریقائی مورخین اختلاف نظر دارند ولی ترجیح داده می‌شود که در سال ۲۳ هجری اتفاق افتاده است و لیبیها در نشر این دین فعالیت بیشتری نشان داده اند بطوریکه در عهد خلفای عباسی یکی از مرکز مهم خلافت عباسی واقع گردید و دولت «غالبله» روی کار آمد سپس مدتها فاطمیان در آن سرزمین حکومت کردند و در عین حکومت فلی سید محمد ادريس سنوی یکی از فرزندان دودمان علوی است که اخیراً رهبری این کشور را بعده دارد و خود یکی از داعیان جدی وحدت جهان اسلامی است.

جرائد و مجلات آن

قانون مطبوعات لیبی یکی از عملی ترین قوانین جهان است متصدیان جرائد از هر نوع مساعدت حکومت استفاده می‌کنند، هر کتابی که منتشر شود هزار جلد آنرا در ابتدا دولت ایجاد می‌کند تا در راه نشر معارف و فرهنگ تشویقی بعمل آید چهار روزنامه یومیه بنامهای طرابلس - العرب «الرائد» «برقة الجديدة» «الحقيقة» در لیبی منتشر می‌شود و از مجلات معروف آنجا «الهلال الاسلامی» الرواد - والمرأة می‌باشد

اقلیتهای مذهبی آن

اقلیتهای مذهبی لیبی عبارت از ۵۰ هزار مسیحی و در حدود ۲۵ هزار یهودی یومی است ولی اغلب یهودیان پس از تصرف غاصبانه فلسطین بنا بدعوت یهودیان اسرائیل به فلسطین مهاجرت کرده‌اند

ملت دشید و مبارز لیبی دست اتحاد دوستی را بسوی همه ملل مسلمان جهان میدهد و از آنان انتظار روابط و همکاری را دارد

نخستین گام: یکپارچگی شرق

- ﴿ شرق بیدار شده و مقاومت میکند؛ اما متأسفانه راه خود را هنوز پیدا نکرده است .
- ﴿ تبدیل مقیاسهای کوچک محلی به مقیاسهای بزرگی که قادر بر قابت در بر ابر غولهای سیاست و اقتصاد باشد ضروری ترین مسئله است .

حتی غریبها هم امروز باین نکته معتبر فند که کشورهای شرقی بیدار شده، و میکوشند زنجیرهای اسارت را از دست پای خود بردارند، و بگفته «تیتو» در یکی از سخنرانیهای اخیرش : «شرق بیدار شده و در بر این تجاوزها مقاومت نشان میدهد ». آثار این بیداری را در میان امواج جنبش‌های آزادی بخش که در تمامی «مستعمرات» و «شبیه مستعمرات» بحرکت درآمده، و صورت جنگها و انقلابهای محلی خودنمایی میکند، بخوبی میتوان مشاهده نمود .

تکیه روی ناسیونالیسم، و انتخاب «احیای شعارهای ملی» بعنوان بهترین شعارهای سیاسی و اجتماعی در سراسر شرق نشانه دیگری از این بیداری است.

بدینی وسیع ظرف فوق العاده نسبت بسیاستهای بیگانه، و اکنش روحی غیرقابل انکاری است که در بر این تجاوزهای استهانی که چندین قرن تحمل نموده نشان میدهد . امام موضوع مهم این است که : شرق علی رغم آمادگی روحی برای پیش گرفتن یک راه مستقل، و فراهم بودن ذمینه‌های فکری برای شکستن زنجیرهای اسارت و خاتمه دادن بزندگی انگلی ووابسته عرب، هنوز طرح صحیحی برای این کار نزیرخته است، بلکه گاهی از طرح هائی پیروی میکند که اورا درجهت خلاف مقصود پیش میرد .

بدون شک یکی از نخستین گامها که ملل شرق برای تحقق پیشیدن با فکار استقلال، طلبانه و اصلاحی و دفاعی خود باید بردارند مسئله «یکپارچگی و وحدت شرق» است که پا نهایت تأسف هنوز اهمیت فوق العاده و ضرورت آن بدرستی روشن نشده است .

برای درک این واقعیت و پی بردن باهمیت مسئله وحدت (اگر چه نسبی و در پارهای از قسمتها باشد) باید نیز متوجه کاری بوده که این امروز بیاندازیم و سپس موقع خود را در این میان مورد دقت قرار دهیم :

مورخ و فیلسوف معروف اروپائی «آرتولد توئین بی» در مصاحبه‌چال و عالمانه ای که اخیراً با مجله «در آلبته» فرانسه کرده، نکته‌ای را درباره سر نوشت اروپا فاش ساخته که با مقایسه آن وضع شرق نیز روشن می‌گردد.

او می‌گوید: «من فکر می‌کنم اگر واقعاً کشورهای اروپائی متحده نشوند سر نوشته شبیه امریکای لاتین (که امروز بصورت کشورهای عقب‌مانده و پراکنده‌دار آمده‌اند) در انتظار آنهاست، زیرا آنچه در آمریکای لاتین اتفاق افتاد فقط نتیجه اقدامات سرمایه‌داران آمریکائی نبود، خلاصه اقتصادی این کشورهای جداؤ نامتحد بود که موجب هجوم سرمایه‌های آمریکائی گردید، و اگر مؤسسات ما توانند واقعاً اروپائی بمانندیم آن است که ما هم جزوی از امپراتوری استهاری آمریکا شویم»^(۱).

همانطور که مشاهده می‌کنید «توئین بی» معتقد است که اگر کشورهای اروپائی از جمله «فرانسه و انگلستان» که هر کدام روزی وسیع‌ترین مستعمرات را دارا بودند، از یک وحدت قابل ملاحظه برخوردار نباشند قدرت مقاومت در برابر دولتها نیرومندتری مانند آمریکا و شوروی را نخواهند داشت، و در آینده سر نوشته همچون سر نوشت کشورهای استعماری‌زاده و عقب افتدۀ امریکای لاتین پیدا خواهد نمود، و کشورهای اروپائی که هر کدام خود پیشوای استعمار بودند، از نظر اقتصادی مستعمره کشورهای نیرومندتری خواهند شد.

با این حال چگونه می‌توان انتظار داشت که کشورهای ای استعمار زده شرقی با ضعف بنیه اقتصادی که امروز وارث آن هستند، بدون یکپارچگی وحدت، در برابر غولهای سیاست و اقتصادجهان عرض اندام کنند؟

کشورهای شرقی اگر بخواهند بدون برخورداری از یکنوع وحدت، هر کدام به تنهایی در چاره‌بردار کشور خودشان، تنها با قدرت اقتصادی محدودشان، از طریق دامن زدن به ناسیونالیسم‌های محلی، خود را از چنگال اسارت قدرت‌های بزرگ آزاد کنند، گرفتار اشتباه بزرگی شده‌اند.

این امری محال است، حتی برای کشورهای پیشرفتۀ صنعتی مانند «کشورهای اروپائی»، و بهمین دلیل مشاهده می‌کنیم که آنها برای حفظ موجودیت خود گرایش بودت را آغاز کرده‌اند و نخستین قدم آن تشکیل «بازار مشترک» و ایجادیک واحد اقتصادی عظیم نیرومند ازشش کشور اروپائی است.

گرچه ایجادیک وحدت کامل امروز در میان ممالک شرقی ممکن نیست، ولی با امکاناتی که برای ایجاد یک «وحدةت نسبی» وجود دارد بسیاری از مشکلات بر طرف خواهد شد، زیرا با اینکه کشورهای شرقی دروضع فعلی قادر بر قابله اقتصادی و تکنولوژی بادولتها بزرگ نیستند ولی امیازاتی دارند که دست آنها را در مبارزات خود قوی و نیرومند

(۱) متن کامل این مصاحبه در «آیندگان» شماره ۲۰، ۴۷/۴ نقل شده است.

می سازد .

زیرا : او لا : مجموع این کشورها ، وسیعترین سرزمینهای جهان را در اختیار دارد ،
ثانیا - مجموع جمیعت و ذخایر انسانی آنها بیش از هر کشور بزرگ جهان است .
ثالثا : منابع حیاتی موجود در مجموع این کشورها بیش از هر کشور بزرگ دیگر است رابعاً
رویه تمدنها و فرهنگهای کهن که جنبش‌های فکری امروز از آن‌ماهیه می‌گیرد در هیچ نقطه جهان
مانند شرق نیست .

اشتباه دیگری که ممکن است برای بعضی از متفکران شرق پیش آیدا بینست که تضاد و رقابت
دولتهای بزرگ فرصت بسیار مساعدی بدولتهای کوچک شرق میدهد که هر کدام
با استفاده صحیح از این رقابت میتوانند موجودیت خود را حفظ کنند ، و موافع ترقی خود را از
پیش بردارند .

ولی گویا دولتهای بزرگ بهتر از ما این حقیقت را دریافتند که ممکن است تضادها و
رقابتها ای آنان بنفع دولتهای کوچک تمام شود ، ولذا مدتی است با این فکر افتاده‌اند که بجای
رقابتها پروردگر ، امتیازات بی سرو صدای بیکدیگر بدهند و باهم کنار آیند ، و بر سر
مناطق نفوذ خود باهم مصالحه عادلانه ای ! کنند - آثار این طرز تفکر ، در سیمای کشورهای مختلف
دنیا - بخصوص شرق - بخوبی نمایان است .

بنابراین راهی جز این نیست که مقیاسهای کوچک سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و نظامی
در شرق ، بمقیاسهای بزرگ و وسیعتری که قادر به مقاومت در بر این فشار غولهای عظیم بین المللی
باشد تبدیل گردد و ممالک شرقی با همکاری و همبستگی هرچه بیشتر در زمینه‌های مختلف ،
پایه یکنوع وحدت را در میان خود بین ندو بالآخر همه در بر این غرب متحد گردند .

آری نخستین گام را باید اذاینجا برداشت :
بهمن دلیل باید بجای ناسیونالیسم‌های محلی که « ملت و وطن دوستی » را تنها
در مرزهای یک کشور کوچک یا یک نژاده مخصوص جستجو می‌کند ، ناسیونالیسم شرق جانشین گردد
و مردم شرق سراسر مشرق زمین را وطن خود بدانندواز آن دفاع کنند و در حمایت آن از هیچ نوع
کوشش و فدا کاری مضایقه ننمایند .

هیچ بعید نیست که سیاستهای غربی در بر انگیختن ناسیونالیسم‌های محلی و جنبش‌های نژادی
که باعث تجزیه و از هم پاشیدگی شرقي می‌گرد سهیم باشند و آن دامن بزند .
باید این حقایق را دریافت و موضوع یکپارچگی شرق را در سر لوحه همه فعالیتهای آزاد -
یخواهانه قرارداد ، و حتی در مدارس نیز بکودکان و جوانان این حقایق را آموخت .

گرچه تاکنون قدمهایی در این زمینه برداشته شده و کنفراسهای مانند کنفرانس
« باندوناک » که دارای اصالت شرقی خاصی بود تشکیل گردیده و آثار عمیقی داشته است ، ولی
اینها در بر این هدف کلی بسیار کم و ناچیز می‌باشد .

بهداشت عمومی

دکتر منصور اشرفی

سیگار

و

دخانیات دیگر

اثر تو تون در دستگاه تنفس سیگار (۱) کشیدن زیاد، باعث تحریک دستگاه تنفس شده، و سرفه های زیاد و مزاحم تولید مینماید، علت این امر تحریک مزمن مخاط دستگاه تنفسی میباشد، و بعضًا باعث کلفتی این مخاط میگردد، سیگار زیاد باعث تشیدی دو و خامت بعضی از بیماریهای دیوی میگردد، مثل اسلر دیوی را تشیدی میکند.

سرطان ریه و سیگار

طبق تحقیقات دائمه داری که در آمریکا و زاپن و سایر کشورهای جهان انجام گرفته است نکات ذیر در ارتباط سرطان ریه و تو تون روشن شده اند:

۱- در حدود سال ۱۹۰۰ میلادی کشیدن سیگار در آمریکا و انگلستان متداول شده است و در سال ۱۹۲۰ سرطان ریه شیوع بیشتری پیدا کرده، و هر سال بر تعداد مبتلایان اضافه شده است.

۲- در اوایل بانوان در کشورهای نامبرده سیگار مصرف نمیکردند، و سرطان ریه نیز در آنان ناچیز بود، ولی امروزه که این عادت در میان بانوان نیز رایج شده است سرطان ریه در آنان نیز روبه ترازید است.

۳- سرطان ریه قبل از سال ۱۹۴۰ در آیسلند (۲) نادر بود، ولی از آن سال به بعد سیگار بین اهالی آنجا معمول گردید، و در بیست سال بعد تعداد مبتلایان به سرطان ریه پنج برابر شد.

۱- برای اختصار این کلمه سیگار بکار می دود و ال منظور تمام دخانیات اعم از پیپ و قلیان و چیق و سیگار برگ مینماید.

۴ - طبق آماری که در مراکز تحقیقاتی مهم کشورهای مختلف جمع آوری شده است، سرطان ریه در کسانیکه سیگار می‌کشند، خیلی زیادتر از کسانی است که سیگار نمی‌کشند.

۵ - تعداد بیتلایان به سرطان ریه، در کشورهای مختلف، ارتباط مستقیم با مقدار مصرف توتون در هر کشور دارد.

۶ - کسانیکه بیشتر سیگار می‌کشند، بیشتر از اشخاصی که کمتر می‌کشند، بسرطان ریه مبتلا می‌شوند.

۷ - کسانیکه دود را داخل ریه می‌کنند بیش از کسانیکه دود را از دهان بر می‌گردانند، بسرطان ریه مبتلا می‌شوند.

۸ - کسانیکه سیگار را ترک می‌کنند کمتر از کسانیکه بکشیدن سیگار ادامه میدهند بسرطان ریه مبتلا می‌شوند.

۹ - سرطان ریه در کسانیکه سالهای متقدمی است سیگار می‌کشند، بیش از کسانی است که مدت کمتری است بسیگار عادت دارند.

۱۰ - انسان هر قدر جوان تر شروع بسیگار کشیدن بکند، بیشتر در معرض ابتلاء بسرطان ریه است.

۱۱ - در دود توتون اقلahشت ماده وجود دارد که هر کدام در حیوانات بطور آزمایشی ایجاد سرطان کرده‌اند با توجه به نکات نامبرده، بدون هیچ‌گونه شک و تردید باید قبول کرد که دود توتون یکی از عوامل مهم و مؤثر در پیدایش و رشد سرطان ریه است؛ وابن سرطان با تعداد سیگارهای دودشده در روز و مدت احتیاج؛ را بطله مستقیم دارد.

علاوه بر سرطان ریه، ارتباط دود توتون با سرطان حنجره، و ارتباط خاص پیپ با سرطان لب نیز ثابت شده است.

ائز توتون در دستگاه‌های قلب و عروق

کسانیکه باین سه کشنده عادت دارند، و به خودکشی تدریجی تن در داده اند، باید بدانند که دود توتون نه تنها ایجاد سرطان ریه می‌کند، بلکه در سایر اعضای بدن نیز اثرات زیان بخش و جبران ناپذیری می‌گذارد. و بخصوص در قلب و دستگاه گردش خون اثر عمیق دارد. با کشیدن سیگار ضربانات قلب، فشار خون و مخصوصاً دردهای ناحیه قلب، افزایش می‌یابند سیگار باعث فشار بر عروق خونی و انقباض آنها می‌گردد. مخصوصاً در عروق کوچک انتهای‌های بدن مثل انگشتان دست‌ها و پاها. درنتیجه از جریان خون در آن قسمت‌ها کاسته می‌شود، و اگر

چنانچه باساير عوامل مستعد گشته توأم باشد ، باعث سیاه شدن اعضا و شده و نتيجه آن قطع انگشتان و حتى دست و پاست. اگر در جريان بيماري وبخصوص در اوايل، سيگار ترک شود سير بيماري نيز متوقف ميگردد ، ولی بهممضن ابتلاء مجدد بيماري عود ميگشند و ارتباط اين بيماري كه بنام بيماري «بوار گر» (۱) ناميده ميشود نوعی بيماري عروقی است باکشیدن سيگار مسلم است. بهنگام کشیدن سيگار بعلت گندی جريان خون درجه حرارت انگشتان بخصوص پا، پائين ميايد ذكر اين نكته ضروري است كه سيگارها يك همچو تين آنها گرفته شده است. و همچنان سيگار های فیلتردار نميتوانند از عوارض قلبی و عروقی سيگار جلو گيري كنند.

گرچه بيماري «بوار گر» مخصوص مردان است و در حد مبتلایان را مردان تشکيل ميدهد ، ولی در بين بانوان کشور «بور تور یکو» (۲) که سيگار زیاد و نيكوتین دار ميگشند اين بيماري زياديده ميشود.

درساير بيماريهای عروقی نيز ، كه در اثر انقباض عروق ايجاد ميشوند ، کشیدن سيگار باعث تشدید بيماري ميگردد رکشورهای مختلف راجع به اثر دخانيات در قلب آزمایشهای مختلف انجام گرفته است . گرچه راههای آزمایش مختلف بوده اند ولی نتيجه تقریباً یکسان بوده است و آن اينکه : کسان يك همچو سيگار ميگشند بيش از دیگران به بيماريهای قلبی چار ميشوند . فشار خون : نيكوتین و دود توتون فشار خون را بالا ميبرد ، بنابر اين صرف دخانيات در مبتلایان به فشار خون كار بسيار نادرستی است .

چرا سيگار ميگشند ؟ عده اى اساساً نميدانند چرا سيگار ميگشند و چرا مبتلا شده اند. غالباً در جوانی به تقلید از دیگران صرفاً برای اينکه حرکات بزرگ سالان را تقلید كرده باشند ، و بزرگتر به حساب در آيند شروع به سيگار کشیدن ميگشند، و اين كار کم کم عادت ميشود ولی حققتاً دليل دیگری برای صرف دخانيات ندارند .

درست است كه بهنگام عصبات نیت ، چند نفس سيگار ممکن است باعث تسکین بشود ، ولی اين تسکین را ميتوان با نوشیدن چند جرعه آب و یا چای بدست آورد ، و اين چند جرعه آب و یا چای فرصت ميدهد كه انسان خشم خود را فرون شاند ، پس در موارد خشم و عصبات نيز هیچ گونه دليل منطقی وجود ندارد كه انسان سيگار بگشد .

با وجود اينکه درسايهای اخير راجع به ضررهای سيگار ، بخصوص اثر سلطان ذاتی آن، بحث فراوان و مقالات بيشماری نوشته شده است ولی باكمال تعجب از عده کسان يك همچو سيگار ميگشند کم شده است . و علت اين امر اينست كه با وجود يك همه بحضور دخانيات آگاهند

ولی میگویند کسی که بیمار خواهد شد من نیستم، بلکه دیگری است مثلاً اگر آماری ادائه شود، که سی درصد کسانی که سیگار می‌کشند بسرطان ریه مبتلا می‌شوند قبول ندارند که اینان ممکن است جزو همان سی درصد باشند، درست مانند مرگ که همه آن را قبول ندارند ولی هر گز باور نمی‌کنند که خودشان بمیرند و یا مانند آن مومیل رانی که همه بدون استثنای معتقدند که سرعت پقدار خطرهای ناگوار پیارمی آوردولی اکثر آنند می‌دانند، و میگویند آنکه تصادف می‌کنند من نیستم ۱۱

چه باید کرد؟ : اگر سیگار نمی‌کشید برای حفظ سلامت خود، هر گز لب به سیگار نزد نیست .

ولی اگر چنانچه سیگار می‌کشید حتماً سعی کنید، که این عادت زیان آور را ترک کنید، و اگر چنانچه باعلم به تمام زیانها و مخاطرات آن اصرار دارید، که به سیگار کشیدن ادامه بدهید دست کم دستورهای زیر را رعایت نمایید :

۱ - دود را داخل ریه نکنید ۲ - سیگار را تاته نکشید ۳ - سیگار خاموش شده را دوباره روشن نکنید ۴ - سیگار فیلتر دار بکشید، و چوب سیگار بکار ببرید چه ممکن است کمی از ضرر دود کاسته شود.

برای ترک دخانیات باجرای نکات ذیر ، میتوان بر احتی موفق شد :
۱ - باید تصمیم قطعی برای ترک اعتیاد بگیرید و اراده قوی و روح بزرگ خود را باجرای این تصمیم به مرحله آزمایش بگذارید ،
۲ - روزانه فقط یک عدد سیگار کم کنید.

۳ - اگر چنانچه با کم کردن تدریجی سیگار، ترک عادت امکان پذیر نشد باید با تصمیم راسخ یکباره سیگار را کنار بگذارید.
۴ - تمام روز، خود را مشغول نگاهدارید.

۵ - هر وقت هوس سیگار نمودید ، و خواستید آتش بزنید ، فقط پنج دقیقه صبر کنید
۶ - مکیدن آب نبات و یا جویدن آدمس ، برای ازیاد بردن سیگار مفید است .
۷ - انگشتان خود را با چیزی مانند تسبیح و زنجیر و کلید مشغول نگاهدارید ، بانوان میتوانند بافتی بیافند .

۸ - در صورتیکه عصبانی و ناراحت بشوید با خوردن قرص مسکن ، میتوانید رفع ناراحتی بکنید .

۹ - چنانچه احیاناً به ناراحتی نسبتاً شدید مبتلا شدید، عوض اینکه دست به قوطی سیگار ببرید پیش پزشک بروید .

۱۰ - قرص «لو بلین» کمک مؤثری به ترک اعتیاد می‌کند ، زیرا این ماده از گیاهی شبیه توتون گرفته می‌شود .

(۲۶)

حمایت حیوانات

یکی از مسائل جنجالی روز

در اوائل سال ۱۸۶۶ یعنی در حدود صد سال قبل مردی در کوچه‌ها و خیابانهای نیویورک قدم میزد و هر جا میدید را نمدهای اسیهادا شلاق میزند و یا سگی مورد حمله و اذیت شخصی قرار گرفته، بیدرنک به مأمورین اطلاع میداد و اینگونه اشخاص را به حکم قانون توقیف می‌کرد . . .

هنری برک روزها و ماهها در پیرامون بیرونیهای انسان نسبت به حیوانات فکر میکرد. واژه سخنرانیها و خطابهای مؤثر مردم نیویورک را به غیر انسانی بودن اعمال بیرونیه نسبت به حیوانات آگاهی کرد و بسیاری از رجال متقدراً با خود هم‌صدا نمود، تا اینکه بالآخر در او آخر سال ۱۸۶۶ مؤسسه ای بنام « مؤسسه جاوه‌گیری از آزار حیوانات » در نیویورک تشکیل گردید و ایالت نیویورک آنرا بوسیله شناخت و هنری برک بریاست آن مؤسسه انتخاب شد و اینک در سراسر آمریکا شعبه دارد و صدها نفر در آن کار میکنند و ملیونها نفر از مردم امریکا عضویت آن مؤسسه و انجمن را دارند و علاوه بر این در سراسر کشورهای اروپائی و بسیاری از کشورهای آسیائی و آفریقائی جمعیت‌های تهمت عنوان « حمایت حیوانات » تشکیل شده است . . .

در کشور ما هم به پیروی از دنیای غرب! سالهای است که جمیعتی باین عنوان با سروصدای و نشریات متنوع بوجود آمده، و مقالاتی هم که در این باره منتشر میکنند معمولاً کپیه و ترجمه مقلاطی است که مجلات و نشریات وابسته به جمیعت حمایت حیوانات دنیای فرنگ انتشار میدهد ۱

بدینترتیب مسئله « حمایت حیوانات » بصورت یکی از مسائل جنجالی روز در آمده و بعضی از مسلمانان هم بدون توجه باینکه دیشه این مسئله مانند بسیاری از مسائل دیگر با اهمیت‌هی-

چه بیشتر قرنهای پیش از هنری برک و بوجود آمدن جمیعتهای حمایت حیوانات، در اسلام بوده و حتی در ردیف قوانین فقهی اسلام هم آمده است؛ آنرا یعنوان یک ابتکار غربی تلقی نموده و از اتفاق خارات دیار غرب و نشانه حسن عطوفت مردم آنسامان دانسته اند!

بدون تردید مسئله «حمایت حیوانات» یک مسئله بتمام معنا انسانی میباشد در صورتی که در یک مقیاس صحیح و بدون افراد و تقریباً آن توجه شود باین معنی که حمایت از حیوانات و جلوگیری از آزار و اذیت آنها، حمایت از انسانها را تحت الشاعع قرار نموده و حداقت انسانهای محروم و بسی پناه هم باندازه حیوانات از حمایت این انسانهای متمند و رؤوف و مهر بان برخورد دار باشند، نه اینکه افرادی را که بحرم سیاهی رنگ از این بندائی ترین حقوق انسانی محروم کنند و ملت همایی که برای کسب آزادی واستقلال پا خاسته اند به رگبار مسلسل بسته و بیش حمانه بر سر آنها بمب و آتش بریزند ولی فی المثل برای فرستادن یک سک کوچک بغضنا تا آن اندازه احساسات انسانی آنها جریحه دار گردد! که تظاهرات دائم داری راه بیاندازند و متنینگها و نمایشاتی برپا کنند ..

برای اینکه خواننده محتوم ما بیش از پیش به جنبه های افرادی و گاهی غیر انسانی «جمعیتهای حمایت حیوانات» که از پدیده های تمدن جدید میباشد بی ببرد توجه وی را به پیشنهاد جالبی! که یکی از مجلات امریکائی بعمل آورده و نوشته ای ارگان «جمعیت ملی حمایت حیوانات ایران» هم آنرا با آب و تاب و سر بلندی و افتخار نقل نموده، جلب میکنیم:

مجله مزبور از تمام خوانندگان سک دوست خود که معمولاً از میان خانمه ها استند تقاضا کرد که به سؤالات زیر، پاسخ صادقانه بدهند:

- ۱- آیا سگستان را بیشتر دوست میدارید یا همسرتان را؟
  - ۲- آیا اگر شما و سگستان هردو گرسنه شوید و غذا اندکی بیش موجود نباشد آنرا به سگستان میدهید یا خودتان میل میکنید؟
  - ۳- آیا سگستان در اطاق شما می خواهد؟
  - ۴- آیا اگر سگستان بمیرد واقعاً گریه میکنید؟
  - ۵- آیا برای سک خود شخصیت « فوق حیوانی »! قائل هستید؟
  - ۶- آیا اگر سگستان پای کودکتان را گاز بگیرد و کود کتان هم سنگی باوبنند و یکی در حال گریه و دیگری در حال زوزه کشیدن باشد کدامیک را فوراً مورد تقدیر ارمیدهید؟
  - ۷- اگر سگستان و شوهر تان هر دو با هم بیمار گردند اول برای کدام یک پزشک میآورید؟
  - ۸- در اداره مرتبه بفکر سک خود هستید؟
- پاسخ سؤالات فوق پس از وصول ۷۵ هزار نامه اگر تعجب نکنید چنین بود:

۱ - در حدود دو سوم از خوانندگان جواب داده بودند که همسر مان را وقتی دوست میداریم که سگمان را دوست داشته باشد !! عده‌ای هم آشکارا نوشته بودند که « سگشان همه چیز آنهاست » !

۲ - ۶۰ هزار نفر گفته بودند که غذا را به سگ میدهند چون اگر آنها از گرسنگی هم بپیرند ، سگ وجودش بالاتر از آنهاست » !

۳ - ۴۹ هزار خواننده که بیشتر آنها زن بودند نوشتند البته ما سگ خود را در اطاق خودمی خواهیم ، هر چه باشد بهتر از کس دیگری است !!

۴ - دو سوم خوانندگان نوشتند اگر سگ بسیرد برا یش گریه میکنند و حتی ندرهم میکنند !

۵ - تقریباً تمام خوانندگان نوشتند که برای سگ خود اهمیت فوق حیوانی قائلند و او را دارای « شخصیت معنوی » میدانند ! ...

۶ - در مورد سؤال ششم نوشتند که سعی میکنیم هر دور آرام کنیم ...

۷ - در پاسخ این سؤال نوشتند که اول دامپزشک را خبر میکنند و بعد پزشک را !!

۸ - تمام خوانندگان اداری و خانمهای کارمند نوشتند که سگ اهمیتی بیش از آن دارد که انسان در اداره بیادش نباشد ، مأهمه جایی داده است .

مجله ایرانی که بقول خودش این طرح سؤال و جواب جالب را ترجمه کرده است در ذیل آن مینویسد : این بود طرز فکری که مردم کشوری نسبت به یک حیوان دارند ! ...

و ما اضافه میکنیم : و از آثار همین طرز فکر افرادی که کارهای اینهاست که برای سگ مقام معنوی قائلند امام امیونها انسان شرافتمند سیاه پوست همراه خود را بروز سیاه نشانه اند و آنها را از حیوانات هم پست تر میدانند ، سگ را در اطاق خواب خود میخواهند ولی انسانهای سیاه - پوست را به هم جامع عمومی دارند نمی دهند هنگام بیماری سگ دامپزشک بر بالینش حاضر میشود و برای اودوا و غذامیآورند ، همیشه بیاد او هستند و در مرگش میگیرند اما هزاران کودک سیاه - پوست از بی غذائی و بی دوایی در سخت ترین ورقت بار ترین شرائط جان میدهند (۱) و کوچکترین - اثری در قلب رؤوف و مهر بان این انسانهای متبدن سگ دوست نمی گذارند و حال آنکه هر عقل و وجود انسان را بمراتبی غیر قابل مقایسه بر حمایت از حیوان مقدم میدارد .

از شماره آینده بحثهای اصولی خود را درباره حمایت حیوانات بطریز صحیح و منطقی و مطرح نموده درباره دستورهای اسلام در این زمینه و مقایسه آن با نظرات دیگران بحث خواهیم نمود .

(۱) به کتاب « اسلام و تبعیضات نژادی » مراجعه شود

جوافان در چه باید سنه ازدواج کنند؟

بعضی از افراد کوتاه نظر در این قانون پر ارزش و جامع اسلامی که جایز است دختران در سنین پائین (البته با شرائطی که خواهد آمد) ازدواج کرده و تشکیل خانواده دهنده زبان با تقاد گشوده و سخت بآن حمله می‌کنند.

جالب اینکه انتقادهای خود را با عبارات مختلف ظاهر پسندی توجیه نموده و با آنها استدلال می‌کنند و مامجموعه گفتار آنان را در چند جمله زیر خلاصه می‌کنیم :

۱ - پسران و دختران قبل از ۱۸ سالگی و ۱۶ سالگی صلاحیت تشکیل خانواده را نداشته و قدرت تحمل مشقات و مسئولیت‌های سنگین خانوادگی و احیاناً مادر شدن و پدر شدن را ندارند.

۲ - بیشتر اختلافات خانوادگی، در میان خانواده‌هایی بروز می‌کند که قبل از سنین فوق اقدام به تشکیل خانواده نموده‌اند.

۳ - این گونه ازدواجها هرگز نمیتوانند سعادت اجتماع، خانواده، و نسل را بنحو احسن‌آمین کند.

۴ - این گونه ازدواجها نارس، مخالف علم و داشت، برخلاف اصول بهداشت و سلامت مزاج زن و مرد می‌باشد.

آنها با استناد این دلائل یا شبیه آنها ادعا می‌کنند که سن قانونی ازدواج باید از اینهم بالاتر رود.

ماضمن اعتراض باشیم که این گونه ازدواجها در میان جامعه مادر بعضی موارد بر اثر عدم توجه، موجب اختلافات و ناراحتی‌های جسمی و روحی گردیده است، تذکر این حقیقت را نیز لازم می‌دانیم که بروز این گونه بدیختیها در میان خانواده‌ها، بهیچ وجه باید بحساب اسلام و

قانون مربوط بسن ازدواج جوانان گذارده شود ، ذیرا اسلام در تشریع این قانون هم اجتماعی تنها یک مسئله اساسی نظردارد که اغلب اختراض گنندگان از آن غفلت دارند و آن مشی بر طبق فطرت و تقاضای آن می باشد ، برای اینکه واضح است که در هر فردی از افراد انسان از همان ابتدای خلقت نیروی جنسی بودیعه گذارده شده است ، منتهی ظهور این نیرو و بروز طراوت وجودی و شکوفان شدن آن در افراد مختلف با اختلاف شرائط محیط و وضع جغرافیائی و تزاد آب و هوای مختلف بوده ، در سن های متفاوتی ظاهر می شود .

اسلام با واقع بینی خاصی بادر نظر گرفتن این شرائط مختلف قانونی تشریع نموده است که پاسخ صحیح باحتیاجات گونا گون افراد انسان که در هر محل و مکانی و در تحت هر شرائطی نشوونما کنند ، می دهد و آن قانون مترقی اسلام این است که جایز است برای دختری که به سن نه سالگی رسیده باشد (شرط اینکه دارای رشد برای ذنشوئی باشد) ازدواج کند .
 (خوب دقت کنید) اسلام هر گز ازدواج را در سن نه سالگی برای دختر لازم و حقیقی قرار نمی دهد .

واشکال در قانون سن ازدواج در اسلام از اینجا ناشی شده است که عمل بعضی از افراد بی اطلاع در املاک قضاوت در باره قانون اسلام داشته ، خیال می کنند که اسلام سن نه سالگی را سن حتمی ازدواج قرار داده است با اینکه اسلام با این قانون پر از دش می خواهد آن عده از افرادی که بمقتضای فطرت و شرائط محیط نشوونمادرسن نه سالگی (در دختران) بعد رشد می رسانند و صلاحیت قبول شرائط ذنشوئی را پیدا می کنند و آمادگی کامل از لحاظ جسمی و غیر آن برای ازدواج پیدا می کنند از بن بست و مشکل مسئله جنسی نجات داده راه حل عقلائی برای رهایی از آن پیدا کنند واما افرادی را که به بیچ وجه آمادگی جسمی و غیر آن برای قبول مسئولیت ذنشوئی ندارند نه تنها آنان را وادر بازدواج نمی کند بلکه در مواردی که مقتضمن زیانهای جسمی و غیر آن باشد نهی می نماید .

از اینجا می توان بخوبی دریافت که قانون سن ازدواج در اسلام ، دادر مدار رشد کافی جسمی و آمادگی کامل برای قبول مسئولیت های ذنشوئی هی باشد و از این نیرو اسلام تنها سن را اساس تکلیف قرار نداده است و علاوه بر آن علامات متعددی برای بلوغ ذکر نموده و آثار مختلفی بر آن بارگرده است و فقهاء نیز آنها را در کتب فقه و فتوی ذکر کرده اند .

باملاحظه مطالب بالاروح انتقاد بر قانون سن ازدواج در اسلام با این سؤال برمی گردد که آیا ممکن است دختر در نه سالگی بعد بلوغ و رشد کافی برسد یا نه ؟
 پاسخ این سؤال با مراجعت به بیولوژی و مطالعه احوال انسانها در نقاط مختلف جهان روشن می شود زیرا دختران و پسرانی که در نقاط کرم زندگی می کنند و با شرائط رشد و

نمود آن مناطق پرورش یافته‌اند خیلی زودتر از جوانانی که در مناطق سرد زندگی می‌کنند بحد بلوغ می‌رسند.

چنانکه مطالعه تاریخ زندگی اعراب در عربستان که منطقه‌ای گرم و سوزان می‌باشد این ادعای این خوبی ثابت می‌کند، بخصوص در عصر کنونی که مظاهر و عوامل تحريك قوای جنسی بعنای مختلف بصورتهای گوناگون صورت می‌گیرد قوای جنسی زودتر بیدار گشته و در واقع سن ازدواج پائین‌آمده است.

از اینرو پیشوایان دینی اسلام در مورد تشویق بازدواج هر گز روی سن تکیه نکرده بلکه بر رشد و آمادگی جسمی و ندای فطرت برای شوهرداری و تشکیل خانواده تکیه نموده‌اند، از باب نمونه روایت زیر را که در مقالات گذشته آنرا بمناسبی ذکر کردم بیان می‌کنیم: روزی رسول اکرم (ص) در بالای منبر خطاب بمردم کرده چنین فرمود:

مسلمانها! دختران شما بمنزله میوه رسیده روی درخت می‌باشند اگر میوه‌های تازه و مطبوع بالای درخت بموضع چیده نشود، تا این آفتاب و وزش بادها... آنان را ضایع می‌سازدو هم چنین اگر بندای غریزه دختران خود پاسخ صحیح نداده، آنها را بموضع شوهر ندهید و سلامت مزاج آنان را با ازدواج تأمین ننمایید، هر گز از اخلاق و گرامی بسوی فساد اینم

نمی‌شود زیرا آنان نیز بشر هستند و باید احتیاجات بشری آنان را جواب داده (۱).

چنانکه خوانندگان گرامی مشاهده می‌کنند پیغمبر اکرم در مقام راهنمایی اولیاء دختران روی احتیاجات فطری و بشر بودن و غرائز جنسی تکیه می‌کند و یاد آور می‌شود که مسلمانها باید بندای فطرت پاسخ صحیح بدهند و اصولاً از سن و مقدار آن گفتگویی بیان نمی‌آورد.

قوانين مخالف فطرت

قابل تأسف اینکه در قوانین اکثر ممالک جهان از جمله ممالک اسلامی توجهی باصل لزوم پیروی از ندای فطرت و آمادگی طبیعی جسمی درامر ازدواج و پاسخ صحیح با آن نشده و روی بعضی از اغراض و ملاحظات بی‌مورد، سنه برای ازدواج معین کرده اند مثلاً در فرانسه سن قانونی برای ازدواج ۲۰ سالگی و در ایران برای دختران ۱۶ سالگی و برای پسران ۱۸ سالگی رامعین نموده‌اند در حالیکه این قانونها با تقاضای فطرت سازگار نیست، زیرا اولاین گونه قوانین هر گز در خارج قابل عمل نمی‌باشد و وضع خارجی سیاست از جوانان و آمادگی آنان برای ازدواج در کمتر از سن تعیین شده در قوانین مدنی، بطلاً آنها را ثابت می‌کند.

برای نمونه دو آمار زیر را که از طرف مقامات رسمی قضائی ایران تحت عنوان: «یک آمار خواندنی از ازدواج منتشر شده مطالعه کنید»: در ۶ ماه اول سال ۱۳۴۰ مجموعاً ۱۷۱۳۸

زدن و مرد ازدواج کرده‌اند و از میان این عده ۹۵۸۰ دختر که کمتر از ۱۵ سال داشته‌اند ۱۴۹۶ نفر از جوانان که کمتر از ۱۸ سال داشته‌اند ازدواج نموده‌اند (۱)

و همچنین طبق آمار منتشره در فروردین سال ۱۴۰۳ از میان ۱۴۰۳ نفر که در این ماه ازدواج کرده‌اند ۱۶۸ دختر کمتر از ۱۶ سال ازدواج نموده‌اند (۲)

مسلم است که این عده از دختران و پسران روی آمادگی جسمی و روحی اقدام بتشکیل خانواده نموده‌اند و از اینجا بخوبی روش می‌شود که اصرار براینکه دختران باید حتماً در شانزده سالگی و پسران در هیجده سالگی ازدواج کنند پاسخ صحیح بندای فطرت نبوده و قابل عمل در خارج نیست و باید در آن تجدیدنظر نمود.

هنوز هم در کشورهای غربی هستند جوانانی که قبیل ازرسیدن بسن بیست سالگی (سن قانونی ازدواج در فرانسه) ازدواج می‌کنند، آمار زیر در مورد این قبیل ازدواجها در فرانسه تهیه شده است (۳)

پسرها :

۷۳۰ درصد بین ۱۷-۱۸ سالگی

۹۹ درصد بین ۱۹-۱۸ سالگی

۲۷۲ درصد بین ۲۰-۱۹ سالگی

دخترها :

۱۴ درصد بین ۱۶-۱۵ سالگی

۹۲ درصد بین ۱۷ و ۱۶ سالگی

۳۵ درصد بین ۱۷ و ۱۸ سالگی

۹۱۸ درصد بین ۱۹-۱۸ سالگی

۱۸۵۷ درصد بین ۲۰-۱۹ سالگی

ناتیجا— این گونه قوانین غیرطبیعی از آنجا که قادر نیست آتش بر افروخته باطنی و نیروی شکننده جنسی را خاموش سازد، سبب ایجاد انواع انحرافات روحی و مفاسد و بدختیهای گوناگون فردی و اجتماعی گشته و بجرأت می‌توان گفت که بسیاری از گرفتاریهای جامعه

(۱) کیهان شماره ۵۹۹۱

(۲) کیهان شماره (۱۰۱۴)

(۳) اطلاعات شماره ۱۳۲۳

کنونی بشر و طفیانها و سرکشی‌ها و امراض روحی و جسمی جوانان از اینجا سر چشمه می‌گیرد.

ثالثاً — پاسخ صحیح ندادن یندازی فطرت در موقع مذاق بسبب می‌شود که محیط علم و دانش در دبستانها و دبیرستانها و دانشگاهها بچای درس و تحصیل علم و دانش آلوده بمسائل دیگری گردد.

بهتر است این قضیه را از زبان یکی از رجال فرهنگی امریکا که در مورد مشکل جدید دختران امریکائی سخن گفته است بشنویم. دکتر توماس مندن هال در یکی از جشن‌های مفصلی که در بزرگترین کالج مستقل دخترانه آمریکا برگزار شده بود ضمن تجزیه و تحلیل مسائل تعلیم و تربیتی در نطق افتتاحیه خود چنین گفت: «ما از ازدواج دختران و پسران دانشجو خوش‌وقیم ولی نباید هدف اصلی تحصیلات دانشگاهی برای یک دختر بست آوردن یک مرد باشد باید با تأسف گفت که دختران فرصت‌های با ارزشی را که برای تحصیل در دسترسان است تباش و ضایع می‌سازند بظرف وی این طرز تفکر موجب می‌شود که بعضی دختران دانشگاه را محل تفریح بدانند و استفاده‌های علمی ممکن را از آن نمایند، استفاده‌نکردن علمی دختران از درس‌های دانشگاههای تنها لطمۀ بزرگی بموقیت علمی دانشگاههای آمریکا وارد می‌کند بلکه باعث می‌شود که زنان امریکائی نتوانند مقامات مهمی بست آورند».

وی در پایان اضافه نمود: «این یک رسوایی ملی است که مسال گذشته شست در صدمه مجموع دخترانی که در دانشگاههای امریکا ثبت نام کرده‌اند قبل از پایان کار تحصیلی ترک تحصیل نمودند» و سپس بگفته یکی از رجال سیاسی یکی از کشورهای شرق که ضمن مسافرت با امریکا گفته بود «با ینه مدختر که من در دانشگاههای شما می‌بینم اولین هدف آنها پیدا کردن شوهر در دانشگاهها می‌باشد!» استناد نمود.

خواسته گرامی از اعتراض صریح رئیس بزرگترین کالج مستقل دخترانه امریکا که در واقع پدر و مادر دو هزار و دویست وسی دختر دیورستانی است اولاً وضع ناهنجار دانشگاههای آمریکا و مقاصد دختران آن کشور را از تحصیل بخوبی درمی‌باید و ثانیاً روش مشود دربروز این مشکل اجتماعی، ایالات متحده خصوصیتی ندارد بلکه در هر کشوری که هیک چنین قانون غیر طبیعی در زمینه ازدواج مورد عمل باشد انواع مشکلات اجتماعی وغیر آن پیدا می‌شود که رهایی از آنها بسیار سخت و مستلزم تحمل زحمات و مشقات زیاد می‌باشد.

مطبوعات

بدون تفسیر

میسیون مذهبی برای ایران !

و اسپانیا برایشان کمک میفرستند ؟ تا در قلب منطقه نفت خیز اینکشور آفریقائی یک پایگاه مسیحیت درست کنند؛ وحالا دسته سیاهپوست

در مسلح این جنگ قربانی میشوند؟

مرد سیاهپوست کتابها را جمع کرد و چنان‌تو خود رجین چرمنش و بلند شد و شاید تازه این حرقوها بگوشش میخورد...

داشت راه میافتد که سفید پوستی با یک ایرانی وارد شد ! ... ایرانی گفت ما ازفلان مؤسسه ! هستیم و میخواهیم کتاب بفروشیم ! گفتم منون، ولی کتاب مسیحی ؟ آنهم تو یک کشور مسلمان؛ ما شنیده بودیم با فریقاو کشور - های عقب مانده آفریقا، میسیون مذهبی میفرستند ولی نه بکشوری تظیر ایران و آنهم مسلمان و برای مردمانی که مسیحیت هیچ جاذبه‌ای

داشت ؟... مگر نهاینست که سفید پوستهای مسیحی

برایشان ندارد.

و این تأسف باقیست که فیلم‌های تبلیغاتی

مذهبی، برنامه‌های تلویزیونی در سال‌های مسیح ! و هزار کلک دیگر کم بود که حالا علاوه بر دخترهای خوشگلشان که کتاب بدست بدر خانه این و آن میروند، جماعت روشنگران مسیحی ! پدریوزگی آدمیزاد «شرقی» آمده - اند تامن و توی مسلمان را بدین و آئینی بخوانند

در دفتر مجله نشسته بودم که یک سیاهپوست فکل کراواتی وارد شد ! ... دستش را بگرمی فشردم و نشستم ... از کیفیت یک کتاب بیرون آوردم، از کتابهای مسیحی بزبان فارسی ؟ ... بعد از آن دخترهایی که بنوان میسیون مذهبی به منازل مسلمانها مراجعه میکنند اینهم « یه جورشه » .

گفتم : ما ایرانیها سیاهپوستها را دوست داریم ولی برادر توچرا ازحال و روز خودت غافلی ؟ مگر نه اینست که دو تا جنگ خانمان سوز را « مسیحی » ها راه‌انداخته‌اند ؟ ... مگر نه اینکه « آدمانهای هیتلری » برای تعالی « مسیحیت » بود و با پ وقت همزیرش صحنه گذاشت ؟ ... مگر نه اینست که سفید پوستهای مسیحی

در آفریقا دارند سیاه‌ها رامیکشند ؟

گفتم : مگر نه اینست که در رودزیا و آفریقای جنوبی، مسیحی‌ها، برادرهای هم خون و هم رک وهم پوست تورا میکشند ؟ . مگر نه اینست که تجزیه طلبان بیافرا مسیحی هستند و علم طفیان در مقابل حکومت مسلمان نیچریه بلند کرده‌اند و از اروپا حکومتهای مسیحی پر تقال

زبان میافزاید. این مطلب منحصر بزبان فارسی نیست و در زبان‌های همه ملل عالم وجود دارد. مثلًا زبان انگلیسی از پنجاه و شش زبان دیگر، لغت عاریه گرفته و بکاربرده است که یک قلم قریب ده هزار لغت فرانسوی است و این لغات امروزه جزو لغات اصلی زبان انگلیسی محسوب و در کتب فرهنگ زبان انگلیسی مندرج و مورد استفاده است.

بقول «ویکتوریا» ملکه انگلستان، اگر بخواهند لغات بیگانه را از زبان انگلیسی خارج کنند یک هزار لغت باقی نخواهد ماند و تمام گنجینه‌های ادبی زبان انگلیسی اعم از گفته‌های شکسپیر و غیره ازین خواهد بود.

اما راجع به کلمات فرنگی که در فارسی متداول و روز افزون می‌شود، منها آنها ای که تقریباً بین المللی است باید دولت شرط احتیاط را بجا آورده و مراقبت کندر کنابهای درسی و مکاتبات اداری و آمین نامه‌ها، از استعمال کلمات جدید فرنگی خود دارد و لغات فارسی بجای آنها گذاشته شود، زیرا اگر دولت این لغات را بکار ببرد مؤثر ترین تبلیغ را برای ترویج آن کلمات بکار برد است ...

از: اطلاعات ۴۷۰۴ صفحه ۲۴

نتیجه آزادی جنسی چیست؟

بانو «فانی دشان» نویسنده مجله معروف «ال» در مورد زنان دانمارک تحقیقاتی کرده که خلاصه‌ای از گزارش اورا در زیر می‌خوانید: «یکی از کشورهای آسیب رسیده دانمارک است. در دانمارک شاید آنچه بیش از همه باعث

گله‌هنوز در اروپا فرصت نکرده است تا از جنایات و گناهان خویش طلب مغفرت کند! .

از مجله: فردوسی شماره ۸۶۵
مورخ تیرماه ۴۷.

آشتفتیهای زبان فارسی

نشر و نقل فارسی در حال حاضر در معرض خطری قرار گرفته که در گذشته از آن مصنون بوده است. صنعت چاپ و رادیو و تلویزیون، وسیله بسیار مؤثری برای کشانیدن مردم بسوی غلط با صحیح سخن گفتن شده است و اگر مسئولین امور مراقبت نکنند نسل جوان قادر نخواهد بود اصالت و صحت زبان فارسی را حفظ کند.

مشکل عده‌ای که از سال‌ها قبل مورد بحث و اختلاف بوده، و برای رفع آشتفتگی زبان فارسی توجه بآن و روشن کردن تکلیف آن واجب است مشکل کلمات خارجی است که در زبان فارسی بسیار است و در زبان فارسی مترادف بعضی از آنها وجود دارد.

این کلمات بیشتر عربی، فرنگی، ترکی و بالغاتی است که زیرش آنها یونانی است ... لغات عربی که از قدیم در زبان فارسی دایج شده و مترادف آنها واژه‌های فارسی سره نیز وجود دارد، چون نهایا است مورده فهم و پسند و استعمال فارسی گوییان واقع شده در حقیقت بمزنله لغات فارسی شناخته شده و مترادف بودن این

لغات عربی الاصل با و ازه‌های فارسی، عیب آنها شمرده نمی‌شود بلکه حسن است، زیرا کثر کلمات مترادف از هر زبانی باعث شیرینی کلام و بازبودن میدان سخن است و بر سرمایه

«آساهی» در ۸ میلیون نسخه

روزنامه ژاپنی «آساهی» (خورشید درخشان) با یک قرن سابقه کنون کثیر الانتشارترین روزنامه جهان است، آساهی روزانه در متوجه از ۸ میلیون نسخه منتشر می‌شود و عایدی خالص آن برابر با ۰۰۰۰۰۰۰۸۳۶۰ دیوال در سال است آساهی در حدود ۵۰ هزار نفر تویسند و کارمند دارد و صبح و عصر در پنج مرکز مختلف ژاپن در ۲۲۲۶۷۶۲۸۱ ریال در ۸ نسخه چاپ و منتشر می‌گردد. این روز نامه تو سط ۱۲۲۵۰۰۰ نفر توزیع می‌شود حق الدرج آگهی برای یک صفحه روزنامه، برای هر نوبت بالغ بر ۴۰۰۰۰۰ ریال است !!!

از مجله: «تحقیقات روزنامه
نگاری» سال سوم شماره ۱۰

محدو دساختن نسل حرام است؟

واتیکان - پاپ پل ششم رهبر کاتولیک‌های جهان، طی بیانیه‌ای استفاده از قرصهای ضد بارداری و دیگر وسایل مصنوعی برای کنترل نسل را محکوم کرده و آنرا تحریم نمود.

«فردیناندولامبرو چینی» که از برجسته‌ترین شخصیت‌های واتیکان است نظر پاپ را دریک کنفرانس مطبوعاتی اعلام داشت. در بیانیه ۶ هزار کلمه‌ای پاپ استفاده از هر گونه وسیله مصنوعی برای جلوگیری از باردارشدن زن محکوم گردیده است. (بقیه در صفحه ۵۲)

حیرت و نفرت شمامیشود، تعداد روزافرون مادران جوان است . ۴۶ درصد ازدواج‌های دختران دانمارکی «شتاب آ‌لوده» است، ذیرا که عروس پیش از ازدواج رسمی باردار شده است. یک دختر دانشجوی دانمارکی می‌گفت: در کشور ماخانواده و مدرسه اخلاق را دفن کرده و بجای آن آزادی بی‌بند و باری را نداشت. آن‌ها نهاده کرده‌اند.

آزادی جنسی برای دختر؛ با وجود همه پیشگیریها و احتیاط‌ها! فقط یک نتیجه دارد: یک گودک بی‌پدر!

یک دختر دیگر دانمارکی که با یک پسر این‌الایائی نامزد شده می‌گفت: میدانم که خانواده این‌الایائی سختگیر است. ولی باز خوبست که در آنجا خانواده‌های نوزوج دارد در دانمارک خانواده معنی حقیقی خود را از دست داده است و اصولاً محیط‌گرمی ندارند. من میدانم که در این‌الایاء طلاق هم وجود ندارد ولی در دانمارک طلاق ازبس آسانست که خانواده‌ها نزد متلاشی می‌شوند، طلاق آسان نه زن را خوشبخت می‌کند و نه بچه‌هارا . . . آزادی جنسی نیز در دانمارک نتیجه خوبی نداده است. دختران ما خیلی زود شوهر می‌کنند، ذیرا خیلی زودمادر می‌شوند! آیا بهتر نیست که بدخترها و پسرها جوان آزادی جنسی ندهند تا آنها مجبور نباشند که علی‌غرم میل خود ازدواج کنند؟ بنظر من خیلی بهتر است.

آزادی چیز خوبی است ولی بشرط آنکه مقدمه تیره بختی و سلاح خود کشی نباشد! .

Fanny-Deschamps خلاصه از مقاله

در مجله «ال»

دائرۃ المعارف بزرگ شیعه

جلد اول این دائرۃ المعارف بی سابقه بزبان انگلیسی منتشر یافته

درجه‌هایی که مارندگی میکنیم شدت ارتباط و اتصال بین ملل و افادجهان بحدی است که مردم دنیا مانند اهل یک شهر یا یک خانواده بخوبی میتوانند از افکار و عقائد و آداب و سنت یکدیگر مطلع شوند و اسراعتی بر ق آسا در روحیه و افکار یکدیگر اثر بگذارند.

برای ما که مسلمان و شیعه هستیم از تمام اخبار و مطالب انسانی از این موضوع جیزی گرانبار تر نیست که بشنویم و به بینیم هر روز گروهی از کاوشگران حقیقت، وجودیندگان مذهب حق، چه مسلمان یا غیر مسلمان که بالغ فتاوی قرآن آشنا نیستند بر اثر دسترس نداشتن بکتب شیعه در کام دین‌سازان و یا فرقه‌دیگر که از نظر شیعه مور دایر اد هستند واقع شوند.

و نیز برای المیم به بینیم گروهی دیگر از اخلاق و فتاوی زشت مسلمان نماهائی که حتی خود را شیعه معروفی میکنند تجارب تلخی بدست آورده. این نمودارهای غلط را بحساب اسلام و تشویح گذاشته از این مذهب مقدس آسمانی اظهار تقدیر می‌کنند.

اگر با این دومنظره رقت باد یکی تلاش آنکس که میخواهد از غرق شدن بفاتحات یا بدولی از ساحل نجات دورتر بیماند، و دیگر منظره کسی که بر اثر مقیاسهای غلط در حال غرق شدن است، عوامل وایادی مرموکسانی را که میخواهند از هرسوب پیدا کردن نقطه ابهامی راه ضلالت و گمراهی را برای هر دو گروه فراموش کنند اضافه کنیم، آنگاه بخوبی متوجه این حقیقت می‌شویم که این سکوت فملی‌ما، در حقیقت حکم خاموش نشستن در برابر «نایينا و چاه» را دارد.

آری گناه است و این گناه از آن کسانی است که با این مرام آسمانی ایمان و عقیده واقعی دارند ولی حاضر نمی‌شوند بشکرانه این موهبت کوچکترین قدمی در راه اعتلای کلمه حق و تبلیغ و نشر افکار مترقبی وزنده شیعه طبق احتیاج روز بردارند در صورتیکه ایمان ییک هدف مقدس مستلزم فداکاری و از خود گذشتگی در راه آن نهاد است.

اکنون جای خوشوقتی است که بمنظور فوق گروهی از شیعیان بفکر افتادند (باتأ یید و تشویق مراجع بزرگ شیعه) افکار تشیع را بطور منظم و مسلسل تحت عنوان «دائرۃ المعارف شیعه» بر پا نهایی زنده دنیا در آورده بدانشگاهها و مرکز علمی و تحقیقاتی و مطالعاتی آزاد جهان پفرستند تا در معرض قضاوت دنیا قرار گیرد و تا آنجا که میتوانند درفع اشتباہات مستشرقین و محققانی که افکار شیعه را از کتب مغثوش و مشوش گرفته اند، بکوشند. زیرا تا کنون

افکارشیعه بر اثر دوران مهد خلفای اموی و عباسی و تعبص‌های بیجا که همه از ذمته مقابله شیعه بوده است، درست و صریح بدینا معرفی نشده است.

بزبان انگلیسی منتشر گشته است و جلد دوم آن در آستانه انتشار است.
عده‌ای از افراد مورد اعتماد در اصفهان برای این قدم بر جسته علمی برای جلب کمکهای علمی و مالی مبالغه کارند.

شما در هر مقامی هستید میتوانید برای هر گونه همکاری‌های تحقیقاتی، ادبی و مالی با صندوق پستی شماره ۲۱۰ اصفهان مکاتبه فرمائید و نیز میتوانید شبیه این جمعیت را در محل خود تشکیل داده و با صندوق پستی اصفهان در تماس باشید.
مکتب اسلام : ما این اقدام مفید و بر جسته را که جای آن تاکنون خالی بود، بهموم متصدیان و همه کسانی که در این راه گام بر میدارند صمیمانه تبریک میکوئیم و از عموم علاقه مندان باهل بیت (ع) وجهان تشیع دعوت میکنیم که برای معرفی هرچه بیشتر مکتب اهل بیت پیامبر (ص) که متأسفانه هنوز بدنیا عرضه صحیحی نشده با این مؤسسه از هر طریق که میتواند همکاری و همگامی کنند (برای بدست آوردن توضیحات بشرط پادرس بالامکاتبه فرمائید)

(بقیه از صفحه ۵)

کاتولیک از باردار شدن جلوگیری میکنند و هر گاه و اتیکان این امر را مجاز میکرد رابطه آنان با کلیسا محکمتر میشد و ایمانشان تقویت میگردید ولی اکنون باید انتظار داشت که از تعصب و اعتماد شدید بسیاری از کاتولیکها و حتی غیر کاتولیکها به مسیحیت کاسته شود... از آیندگان ۴۷ روز ۵۸

مکتب اسلام : آیا اینست مفهوم همگامی مسیحیت باجهان امروز ؟ لازم بتووضیح است که از نظر اسلام، در صورت توافق زوجین، جلوگیری از تولید فرزند اشکالی ندارد والبته این یک حکم صحیح و عادلانه است که در هر عصر و زمانی، با توجه به شرایط و امکانات، قابل اجراست، ولی تحریم کنترل موالید از طرف و اتیکان و تحریم طلاق از طرف کلیسای کاتولیکی و هم‌چنین احکام دیگر کلیسا، نه تنها برای انسان عصر ما قابل قبول نیست، بلکه دارای مفاسد بیشماری است که نمونه آن ۵ میلیون زن و شوهر غیر شرعی ! درایتالیا است ...

پاپ در بیانیه اش اخطار کرده است: «روش های مصنوعی کنترل نسل راه را برای گسترش بی ایمانی، عدم توجه به اخلاق اجتماعی، بی-احترامی به مقام زن و حتی آیجاد خطرات سیاسی باز میکند. نهایاً ید اجازه داد که چنین سلاح خطرناکی در دست مردمان بی ایمان و یا مستعد کافر شدن قرار گیرد» !!

در پیابان بیانیه ۳۵ صفحه ای پاپ چنین آمده است: «نظر بقوانین ازدواج در دین مسیح یکباره دیگر تأکید میکنیم که کلیسا مطلقاً نمیتواند با روشهای اتخاذ شده برای کنترل نسل موافقت داشته باشد» . از روزنامه کیهان ۸ روز ۴۷

بدنبال انتشار خبر تحریم کنترل موالید، یکی از رهبران کلیسای غیر کاتولیک انگلستان گفت: «رهبر کاتولیک های جهان با اتخاذ این تصمیم شکاف میان فرقه های مسیحیت را عمیق تر کرده» و رئیس یکی از نجمنهای کاتولیک نیویورک گفت: «امروز بسیاری از زنان

(۹)

تقسیم پستهای اساس لیاقت

در شماره پیش ؛ نظرات دور از حقیقت
ورفتار غیر انسانی ملتهای بزرگ جهان
را در مورد آزادی سیاسی معنی نخست
(آزاد بودن افراد در تصدی مقامات) دیدیم
و اینک نظر عمیق اسلام را در این باره
مورده بررسی قرار میدهیم :

اسلام ، برخلاف ملتهای متعدد زمان خود ، که دیواری به عظمت دیوار چین ، میان افراد
بشر ، پدید آورده ، آنها در دائرة محدود نظام فاسد طبقاتی ، محبوس کرده و از شکفتندشدن
استعدادها و بروز لیاقتها و شایستگیها جلو گیری مینمودند ، معتقد است هیچ گونه مرزی که
مانع رشد افکار و پروردش استعدادها باشد میان افراد بشر وجود ندارد ، همه باهم برادر و
برایرند و میتوانند از مزایای سیاسی و اجتماعی کشور اسلامی طبق لیاقت و شایستگی خود
بهره مند گردند ، و ملاک برتری تنها در شایستگی و فضیلت ذاتی خلاصه میشود (۱)
این مساوات همه جانبه ای که اسلام آورده است ، شامل برابری در « اصل انسانیت »
و مساوات در « حقوق و تکالیف » و برابری در « داوری و اجرای قوانین » است که توضیح آن
از عهده این مقاله بیرون است .

بنابراین ، از اسلامیکه بر اساس برابری همه جانبه وعدالت ، استوار است ، چگونه نمیتوان ،
انتظار داشت که مانند رومیها و یونانیها و هندیها و ایران قدیم ، گروه انگشت شماری را
تنها باین دلیل که از « سیستم » خاص ، و یا از طبقه خاص « کاست » هستند ، بر سایر
مردم ، ترجیح دهد و پستهای حساس مملکت و مشاغل مهم کشور را مخصوص آنان سازد و آنها
را از همه گونه حقوق و مزایای زندگی و شغل‌های سیاسی و اجتماعی بهره مند نماید ولی سایر

(۱) یا ایها الناس انا حللقناکم من ذکر و اثنی و جعلناکم شعبا و قبائل لتعارفوا ان
اکرمکم عند الله اتقیکم (سوره حجرات آیه ۱۳) پیغمبر اسلام فرمود : « الناس سواسیة
کاسنان المشط » (من لا يحضره القيبة) .

افراد جامعه را که اکثریت مردم را تشکیل میدهند، ازبیاری از مزايا و حقوق انسانی محروم سازد!

در کشور اسلامی، عزیزان بلاجهت و صاحبان زرور، تنها باین جهت که از خانواده هزار فامیل و یا از طبقات ممتازه مملکتند! نمیتوانند پستهای حساس کشور و مهم امور را بخود اختصاص داده قعال مایشاء باشند! مملکت اسلامی مال تمام مردم است و همه آحادملت، در پی دیزی تشكیلات سیاسی و اجتماعی آن سهیمند و درب تصدی مناصب اداری و غیره بروی همه بازخواهد بود.

داستانی از قرآن

قرآن مجید، برای تفهم اصل یاد شده، در ضمن داستان ملل گذشته آورده است: بنی اسرائیل، از پیغمبر خود «سموئیل» درخواست کردند: فرمانروایی برای آنها انتخاب کند تا در اثر بکاربستن نظرات واوامر واقع بینانه اش، بتوانند، عزت از دست رفته را بازیافته، روزگار بخوشی و کامرانی بگذرانند.

سموئیل، بآنها خبرداد که خداوند، شخصی بنام «طلالت» را که از هر نظر شایستگی فرمانروایی را داراست برای تصدی این مقام، برگزیده است.

مردم بخيال اينكه فرمانرواي ياك جمعيت، بايستي از فاميل بزرگ و خاندانى سرشناس و از طبقات متمول و پولدار باشد، زبان باعتراف گشوده گفتند: «انى يكون له الملك علينا و نحن احق بالملك منه ولم يؤت سعة من المال (۱) چگونه او میتواند بrama امير و فرمانروا باشد و حال آنکه ما از لحظه حسب و نسب ازاو برتر و در امر فرمانروایی ازاوسزاوار تريم او که نه مال فراوانی دارد و نه از خانواده معروف و سرشناسی است»^{۱۹}

سموئیل، در پاسخ آنها همان اصل شایستگی و لیاقت ذاتی را پیش کشید و گفت: «ان الله اصطفاه عليكم و زاده بسطة في العلم والجسم (۲) خداوند بجهت شایستگی جسمی و روحيش (داشن داشن فراوان و اندامی نير و مند) ازيمان شما به سمت فرمانروایی برگزیده است».

بديهی است که از دودمان بزرگ بودن، و ثروت فراوان و سرشاد داشتن، برای آدم کم خرد و فرمایه و کج فهمی که اداره امور و تدبیر مملکت، نمیداند، سودی فخواهد داشت.

طلالت گرچه از خانواده‌ای گمنام و فقیر است ولی دارای کفايت و لیاقت است و بخوبی از عهده اداره کارها بر می‌آید (۳)

(۲-۱) سوره بقره آیه ۲۴۶

(۳) تاریخ الطبری ج ۲ ص ۵۴۷ - بحار الانوار ج ۱۳ ص ۴۳۵ - تاریخ یعقوبی

و نیز در داستان حضرت یوسف آمده است: هنگامی که ملک اور از زندان آزاد کرد و بخارط مقام علمیش، مورد تقدش قرارداد، با پیشنهاد نمود: هر منصبی را که بخواهد، ملک اورا با آن منصب خواهد رسانید.

یوسف منصب خزانه داری، رامی پذیرد و علت پذیرش آن منصب خطیر را در آن روز گزار سختی که ملت مصر در پیش داشت، همان شایستگی ولایات ذاتی خود برای اداره آن منصب، معرفی می‌کند «اجعلنى على خزانة الأرض أنى حفيظ عليم»^(۱) خزانه‌های این سرزمین را بمن بسپار، ذیر امن حافظ اموال، و دانای بامورم».

بطوریکه میدانیم، منصب خزانه‌داری بیش از همه چیز، بدو موضوع نیازمند است: ایمان — داشت یوسف نیز همین دو چیز را ضمن بیان شایستگی خود بیان داشت، نه افتخار به نسب و بودن از خانواده پیغمبری چون یعقوب، و این خود میرساند: در کشوریکه آزادی و مساوات، حکومت کند، افراد شایسته و کارдан، تنها با تکاء شخصیت ذاتی خود، نمی‌توانند هر پست و مقامی را که بخواهند، اشغال نمایند و لو آنکه آدم گمنام و برده تازه از زندان آزاد شده‌اند. ای مانند یوسف، باشند.

استخدام افراد شایسته

اسلام، برای آنکه اداره امور مملکت، بدهست افراد نایاب و بی کفايت نیافند و افراد شایسته از رسیدن به مناصبی که اهلیتش را دارند، محروم نمانند، بدئیس دولت و یا هر مقام مسئولی که می‌خواهد کارمندان را استخدام نماید، دستور میدهد:

۱- شهر گاه افراد شایسته تری برای تصدی مقام و قبول مسئولیتی، در کشور اسلامی وجود داشته باشد، حکومت اسلامی حق ندارد افراد کم فاصلیت را برا آنها مقدم نماید.
پیغمبر اسلام فرمود: «من استعمل رجلاً على عصابةٍ وَ فيهم من هو أرضي الله منه فقد خان الله و رسوله و المؤمنين»^(۲) هر گاه مقام مسئولی، کسی را بر جمعی فرمانزد و اسازد، که در میان آنها افراد شایسته تر ازا و وجود داشته باشد، او بخدا و پیغمبر و مؤمنان، خیانت ورزیده است.

بدیهی است چنانچه حکومت اسلامی افراد نایاب و بی کفايت را بر افراد شایسته و با فضیلت، مقدم نماید، اینکار نه تنها چرخ نظام سیاسی و اجتماعی کشور را فلنج خواهد کرد، بلکه دیری نخواهد پائید که مملکت دچار کمبود شخصیت‌های بالارزش و با کمال خواهد شد و

(.) سوره یوسف آیه ۵۵

(۲) حقوق الانسان ص ۲۶ بیهقی در سنن خود نظری این روایت را آورده است « من استعمل عاملاً من المسلمين وهوعلم ان فيهم من هو اولى بذلك منه واعلم بكتاب الله و سنة نبيه فقد خان الله و رسوله وال المسلمين» (نظام الحكم والادارة في الاسلام ص ۳۰۲)

مغزهای روش و قابل استفاده از کشور فراخواهند نمود.

علی علیه السلام در این زمینه فرمان میدهد: « ولا تقبلن في استعمال عمالك و امرائك شفاعة الاشفاعه الکفاءة والامانة (۱) : در استخدام کارمندان و فرمانروایان ، شفاعت و وساطت کسی را مپذیر؛ مگر شفاعت شایستگی و امانت داری خود آنها را .»

معنی این کلام امام ، اینست که کارمندی دولت ، شایستگی ذاتی میخواهد ، نه آنکه حکومت اسلامی تحت تأثیر عواطف و احساسات قرار گیرد و نتواند در مقابل توصیه ها و وساطت های افرادی نفوذ مقاومت کند ، در تیجه با استخدام افراد بی کفايت ، صالح عمومی را در معرض خطر قرار دهد .

۲- فرمانروای مسلمین ، باید توجه داشته باشد ، کسانی که میخواهند با اشغال مناصب اداری روح آزمندی و خود پسندی و جاه طلبی خود را اقناع کنند و از این دهگذر بمقاصد شوم و اهریمنانه خود ناصل گردند ، از استخدام آنها خود داری نماید زیرا بطور یکه معلوم است آنها کارمندی دولت را برای خدمت بخلق و ملت ، نمیخواهند بلکه تنها انگیزه آنها در اینکار ، عملی - ساختن منظورهای شیطانی و سوء استفاده از بیت المال ملت است .

پیغمبر اسلام ، در این زمینه فرموده است: « بخداقسم کسی که از مادر خواست تصدی مقامی گند و یا خریص بر آن باشد ؛ بخواسته او ترتیب اثر خواهیم داد (۲) »

علی علیه السلام ، در تمام دوران حکومت چند ساله اش ، از این سیاست عاقلانه و دنیا - پسند ، پیروی مینمود . « دینوری » در جلد اول « تاریخ الخلفاء » مینویسد: « بعد از آنکه برای طلحه و زبیر ، معلوم شد که علی ابن ایطاب آنها را بهیچوجه بعنوان فرمانروای انتخاب نخواهد کرد ، در گوشدوکنار ، آنحضرت ، گلوشکایت را آغاز کردند ، سختان آنان ، به علی رسید ، آنحضرت عبدالله بن عباس را فرا خواند و با ازدواج این باره به مشورت پرداخت ، ابن عباس باو گفت: نظر من اینست که چون آنها علاوه از بفرمانروایی هستند ، زیرا در بصره و طلحه را در گوفه فرمانروای ساز ، آنها که نسبت بتوانند وابن عامر نسبت بعثمان ، نزدیکتر نیستند! علی علیه السلام خنده دید گفت: واي برب تو آخرين در بصره و گوفه مردمي گند کي میکنند ، مال و ثروتی وجود دارد ، هر کاه آنها (طلحه و زبیر) نزام امور را در دست بگيرند ، افراد نادان را باطمعن بخود متوجه خواهند کرد و بینوایان را تحت شکنجه قرار خواهند داد و توانگران با نیرو و قدرت پیروز خواهند شد ، چنانچه من کسی را بخاطر نفع و ضرر شاستخدام میکرم ، هر آینه می بایست معاوید را برای اینکار بر میگزیدم ، و اگر علاقه شدید آنها را نسبت به فرمانروایی بر مردم احسان نمیکرم ؟ چه بساممکن بود آنها را استخدام نمایم (۳) در شماره آینده دنباله این بحث خواهد ندی و امطالعه خواهید گرد .

(۲-۱) - نظام الحكم والادارة في الاسلام ص ۱۰۲-۱۰۳

(۳) الامامة والسياسة ج ۱ ص ۵۲

یاد مهدی موعود

با یک همیشه در و لهاظ نده بماند

از آنچه در مقالات گذشته ذکر شد ، روش گردید که اخبار اسلامی ، راجع به مهدی موعود اسلام ، مورد اعتقاد کلیه فرق اسلامی است و در منابع ومدارک معتبر و پر ارزش آنها آمده است .

در طی مقالات سابق خاطر نشان ساختیم که ظهور مهدی موعود اسلام ، آنچنان اهمیت داشته که شخص رسول اکرم (ص) با صراحت هر چه تمامتر از آن خبرداده و میان صحابة حضرت هم مشهور و معروف بوده است .

بعلاوه یک یک ائمه طاهرین (ع) هم از آمدن وی واینکه او از فرزندان پیامبر و از دودمان امام حسین (ع) است و یگانه فرزند امام حسن عسکری (ع) میباشد ، به پیر وان خود خبرداده اند .

چرا قبل از خبر داده اند ؟

این اخبار و اطلاع پیش از قوع بدمی منظور بوده است که قبل از همان وافکار مسلمانان را برای قبول اینکه چنین شخصیت بزرگ و برجایده خداوند ، خواهد بود ، آماده سازند ، تا ولادت پنهانی او ، وجود او ، عمر طولانی او ، غیبت وی و وجہ شگفتی و تحریر مردم نگردد . بهمین جهت جالب است که میبینیم یک قرن بعد از رسول خدا ، مردم عده ای از سادات جوان را که همتام پیغمبر (محمد) بوده اند مهدی موعود و قائم آل محمد پنداشته و منتظر قیام و نهضت آنها بوده اند ! و جالبتر اینکه عده ای دیگر نیم قرن بعد از رحلت پیامبر (ص) «محمد حنفیه» یکی از پسران امیر مؤمنان علیه السلام را که از دودمان پیغمبر هم نبوده است همان مهدی

موارد پنداشته و عقیده داشته اند که او نمره است و در کوه «رسوی» در اطراف مدینه پنهان است!

اند کی پیش از ولادت حضرت نبی «اخبار مهدی» چنان جنب و جوشی در میان شیعیان پدید آورده بود که موضوع به اطلاع خلفای بنی عباس رسید و آنها نبی به وحشت افتادند. پدرش امام عسکری و خانه اش را تحت نظر گرفتند، مباداً ازدواج کند و قائم موعود که دولتها بای بالا نباشد.

مع الوصف چنانکه گفته شد علی رغم دشمنان و بدخواهان، امام زمان متولد گردید و اخبار ولادت او به اطلاع شیعیان بالا خلاص رسید و کم و بیش خود را آماده غیبت آنحضرت نمودند.

چگونه از وجود و اطلاع یافتن؟

شیعیان جهان عقیده دارند امام زمان آنها دو غیبت دارد. یعنی دو بار از نظرها پنهان گشته است. یکبار هنگامی بود که بطور ناگهانی بر بالین چنانچه پدر بزرگوارش حضور یافت و در سین خردسالی با کمال شهامت و در حضور انبوه جمعیت دوست و دشمن و گماشتن حکومت وقت و عمل خلیفه عباسی بر پدر نماز خواند، و چون به خلیفه اطلاع دادند که امام عسکری فرزندی دارد، دستور داد بهر قیمت که هست آنحضرت را دستگیر نمایند. ناگزیر چون خداوند اراده کرده است آخرین سفیر خود را از آسیب دشمنان و گزند حوات خفظ کند، امام خرد سال پناه به سردار خانه خود برد و در آنجا از نظرها غائب گردید.

از آنجا که ممکن بود غیبت آنحضرت موجب انحراف شیعیان شود و اخبار وی بکلی از دوستانش قطع گردد و تصور کنند آنحضرت وفات کرده است، چند تن از علمای بزرگ و مردان نامی و پاکسرش شیعه به نوبت از طرف امام غائب بعنوان نیابت وی و روابط میان حضرت و شیعیان منصب گشتهند.

اینان در میان شیعیان معروف به سفرای امام زمان و «نواب اربعه» هستند، و شرح حال هر یک در کتب رجال شیعه و برخی از منابع اهل تسنن آمده است.

سفرای امام زمان

نائب اول حضرت، عثمان بن سعید و نائب دوم محمد بن عثمان فرزند او بوده است که هر دو از مفاخر دانشمندان بودند. طبق نوشته بزرگان علمای شیعه عثمان بن سعید از یاران امام هادی و عسکری و نزد آنان مقامی ارجمند داشته است.

طبق نوشته شیخ طوسی در «غیبت» وقتی احمد بن اسحاق دانشمند بزرگ قم به بغداد آمد

به حضرت هادی عرض کرد ، هر گاه من دسترسی به شما پیدا نکنم سخنچه کسی را پذیرم و از کسی پیروی نکنم ؟ فرمود : این ابو عمر و (عثمان بن سعید) مردی موثق و امین است . آنچه وی برای شما نقل کند از طرف من میگوید ، و آنچه بشما برساند از جانب من میرساند .

ونیز احمد بن اسحاق میگوید : بعد از رحلت حضرت هادی بحضور امام عسکری (ع) شرفیاب شدم و همان سؤال را کردم و همان جواب پدر بزرگوارش را شنیدم .

با ازدرا کتاب «غیبت» روایت میکنند که امام عسکری فرمود : عثمان بن سعید و کبیر من و فرزندش محمد بن عثمان و کبیر فرزندم مهدی موعود شماست .

شیخ مینویسد : تمام شیعیان عدالت و وثاقت او و فرزندش را میستودند و توقعات امام زمان بخط مبارکش توسط آنها صادر میشد . اهل محله (سنیان) که قبر عثمان بن سعید در آنجاست به زیارت امیر وند و اورا مرد صالح میدانند ، و تاکنون (سال ۴۷ هجری) باقی است .

بزرگ مرد شیعه کلینی در اول کتاب الحجۃ «کافی» صریحاً مینویسد : عثمان بن سعید به خدمت امام عصر رسیده و آنحضرت را دیده است .

شیخ طوسی مینویسد : «توقیعات امام زمان در امور مهم دین در طول حیات وی با همان خطی که در زمان پدرش عثمان بن سعید صادر می شد ، بدست اونیز صادر میگشت و به شیعیان می رسید . شیعیان جزو کسی را به نیابت نمی شناختند» محمد بن عثمان بسال ۳۰۵ هجری در باغدادوفات یافت و داشمند عالی مقام بنام حسین بن روح از خاندان بزرگ و نامی نوبختی بجای خود منصوب کرد و تمامی داشمندان شیعه این مرد عالی مقام را بعد از عدالت و قداست نفس و بزرگواری ستوده اند داستان نامه ای که علی بن بابویه پدر شیخ صدوق توسط او به امام زمان نوشته است و از وی تقاضا نموده برایش دعا کنده که خداوند فرزندی بیوی روزی کند مشهور است . شیخ صدوق خود در کمال الدین این موضوع را نوشته و میگوید جواب امام زمان بخط آنحضرت نزد من موجود است اکه نوشته است مادعا کردم و خداوند فرزند نیکو سرشت بتوجه هبত خواهد کرد که هر دوداشمند نامی خواهد شد . ذهی داشمند بزرگ شنی در «کتاب العبر» حسین بن روح را زیعی شیعه دانسته است .

نائب چهارم آنحضرت ابوالحسن سیمری است که بسال ۳۲۹ هجری وفات یافت و حضرت بوی نوشت : «کسی را بجانشینی خود نیابت متعین مکن که غیبت کبری (طولاً نی) فرا رسیده است تا روزی که خداوند اجازه ظهور بمن بدهد و این هم بعد از گذشت زمانها و قساوت دلها و پرشدن زمین از ظلم و ستم خواهد بود » .

فلسفه انتظار فرج

در روایات شیعه به یک سلسله اخبار مهدی موعود بر میخوردیم که از انتظار فرج آل محمد (ص)

و ظهور آنحضرت بطرذ قاطع و صریح سخن گفته اند . بنقشیخ صدوق در «عيون اخبار الرضا» پیغمبر اکرم (ص) فرمود: بهترین اعمال امت من (در زمان غیبت) انتظار فرج الٰی است (که بالطف خود امام غائب آنها را باز گرداند) .

در احتاج طبرسی روایت میکند که امام چهارم بنا بر خالد کابلی فرمود: ایام غیبت بوسیله دوازدهمین پیشوای از جانشینان پیامبر و امامان بعداز او ، طولانی خواهد شد . ای ابا خالد! مردم نمان غیبت وی که عقیده به امامت او دارند و منتظر ظهور او میباشند ، از مردم تمام زمانها بهترند . زیرا خداوند چنان عقل و فهمی به آنها داده است که غیبت امام زمان برای آنها حکم مشاهده دارد !

«همچنین صدوق در «خلال» از امیر المؤمنان علیہ السلام روایت میکند که فرمود: منتظر فرج (آل محمد) باشید و از رحمت خداوند نومید نگردید ، که بهترین اعمال انتظار فرج است . از خداوند استمداد کنید و صبر پیشه سازید که خداوند نمین خود را به بنده شایسته خویش میسپارد و عاقبت نیک از آن پرهیز کاران است . و فرمود: هر کس عشق به ظهور دولت مارا بدل بگیرد ، در حظیره القدس (مکان مقدس بیهشت) با ماخاوه دارد ، و کسیکه در انتظار ظهور دولت ماست مانند شهیدی است که در راه خداوند درخون خود غلتیده باشد !

اینگونه اخبار بخوبی میرساند که پیشوایان اسلام خواسته اند ، حتی در زمان غیبت کبری هم مردم جهان را در جریان اعتقاد به وجود ظهور مهدی موعود بگذراند و یاد آنحضرت را همچنان در دلهازنه نگاهدارند . بدیهی است که یادآوری این معنی همیشه خانه دل را به نور امید گرم و روش میسازد . یادآوری وجود شخصیت جهان مداری که جهان ظلمانی در انتظار ظهور و اصلاحات اساسی اوست ، بزرگ همراهی که با طلوع وی تیرگی جهله و نادانی و بیماری و بیکاری و پریشانی و سرگردانی بكلی از افق عالم انسانی بر طرف میگردد و بشریت درسایه امن و آسایش و عدالت جهانی با آرامش خاطر و آزادی کامل بسر خواهد برد .

برای تأمین این منظور چه چیزی بهتر از انتظار فرج میتواند باشد ؟ امید است که انسان را در برایر کابوس یا سونو میدی و شکست و ناکامی نگاه میدارد ، و نوید جانبه خش پیشرفت و ترقی و موفقیت در تنهای افسرده می دهد و آدمی را به تکامل میرساند . راستی ملتها محروم و ستمدیده جهان که عقیده به آمدن نین مصلح آسمانی ندارند و امیدوار به چنان ایام نورانی نیستند ،

چگونه به آینده جهان امیدوارند ؟ و دورنمای جهان را چطور می بینند ؟

آری تنها آئین خرد پند شیعه است که همیشه بایاد امام زمان ، اعتقاد بخدا و نیروی لا یزال غیبی که بالاترین نیروه است فروغ جاودانه ای در دلها می دارد و محروم باقی گذارده و بشریت را به آینده روش و بامداد نورانی این شباهی ظلمانی امیدوارد میسازد .

کوششہای اسلامی در کانادا

مسلمان ، کمکھائی لازم را میرساند و از هر گونه کوششی در راه اسلام و مسلمانان مقیم تورنتو فرو گزاریست .

ترجمہ از روزنامہ « اخبار العالم الاسلامی » چاپ مکھ شماره ۸۱

جشن چهاردهمین قرن نزوں قرآن

آقای « داوید روز » حاکم « گیانا » جشن چهاردهمین قرن نزوں قرآن را در مسجد بزرگ شهر « دیمیر ارا » افتتاح کرد . در این جشن ، سخنرانیهای جالبی در بارہ قرآن و معجزات آن القاء شد . (« گیانا » در شمال شرقی ساحل امریکای جنوبی ، یعنی بین ونزوئلا و سورینام واقع شده و جمعیت آن هفتصد هزار نفر است و از این عده ، صحت هزار نفر مسلمان هستند) .

بزودی یک کنفرانس مهم در گیانا از طرف « اتحادیه گروههای اسلامی » جزائر دریایی کارائیب و آمریکای جنوبی ، برای بررسی مسائل اسلامی و مشکلات مسلمانان ، تشکیل خواهد شد .

از : « اخبار العالم الاسلامی »

شماره ۸۳

آلبانیهای مسلمان فاختین کسانی بودند که در سال ۱۹۵۲ م در شهر تورنتو کانادا ، جمعیتی بنام « جمعیت مسلمانان آلبانی » را تشکیل داده و بکوششہای اسلامی پرداختند .

آن با بر پاداشتن نماز جمعه ، عید قصر و عید اضحی ، در سالنهای بزرگی که اجاره میکردند ، سخنرانیهای جالبی در بارہ اسلام ایجاد مینمودند .

از سال ۱۹۵۷ م که مسلمانان دیگری از کشورهای اسلامی دیگر باین شهر قدم گذاشتند ، با جمعیت اسلامی آلبانیهای مقیم تورنتو همکاری نمودند و سرانجام « جمعیت اسلامی شهر تورنتو » را پایه گذاری کردند و این جمعیت تو ایست در سال ۱۹۶۱ م ساختمانی را برای برگزاری مزامن اسلامی ، خریداری بنماید .

در سال ۱۹۶۵ م یک « مرکز اسلامی » در این شهر بوجود آمد و سالن بزرگ آن برای برگزاری نماز جماعت اختصاص داده شد . این جمعیت اسلامی در روزهای یکشنبه که تعطیل عمومی است ، برای دانش آموزان دروس دینی آموزی میدهد و جلساتی برای سخنرانیهای علمی و دینی برای همه مسلمانان ، تشکیل میدهد .

شبہ خبریه این جمعیت ، با فراد بی بضاعت

که «قدرت سیاسی زائیده گلوله هایی است که که از دهانه تفنک خارج می شود » می کوشد تا سرزمین فلسطین را آزاد کند و باز هم گفت: عملیات داوطلبان «الفتح» بی پایگی افسانه برتری اسرائیلی را آشکار می سازد و اضافه نمود که : «اعتماد پاره ای از کشورهای عربی را جلب کرده ایم و در سایه این تلاش و کوشش مستمر، مردم همه پشتیبان ما هستند، علاوه بر اعراب از پشتیبانی کشورهای غیر عرب هم برخوردار هستیم» ترجمه از هفته نامه «ردینس» چاپ دهی نو

فاطمه بر ناوی زن قهرمان

در این اواخر برای استخلاص فاطمه بر ناوی و چند بانوی فلسطینی وابسته بسازمان الفتح در مقامات مختلف بین المللی کوششهای اعمال شد و فعالیت هایی بعمل آمد تامقاومات اسرائیلی آنها را آزاد کنندولی اسرائیلیها پذیرفتند.

برای محاکمه فاطمه بر ناوی بانوی فلسطینی محکمه نظامی تشکیل شده این بانو متهم بود که در ماه فوامبر گذشته در یکی از سینماهای صهیونیست در شهر بیت المقدس بمی گذاشتند است تا آنجا را منفجر سازد. بمب قبل از انفجار کشف شد و محاکمه این بانو سر و صد اهای برآ انداخت اینکه شرحی را که یکی از روزنامه های اسرائیلی بنام «ها اولم هازه» بنام مصاحبہ با فساطمه بر ناوی در زندان نشر داده از نظر خوانندگان می گذارند:

شما زنی هستید پرستار و میدانم که زندگی

فعالیت های چریکی در فلسطین

در تاریخ دهم ماه ژوئن (بیستم خرداد) در یکی از زرادخانه های اسرائیلی واقع در نزدیکی «یونه» در منطقه «اشدود» آتش سوزی مهیبی روی داد که پس از ۱۸ ساعت احتراق - متوقف شد. ضمن این آتش سوزی صدها تن مواد منفجره نابود گردید. دستگاه را که تراویح حول و حوش آن منطقه از کار افتاد و بردم اخطار شد که از خانه های خود بیرون ترونده و بقرار یکی گزارش داده اند اینها همه از مواد منفجره جنگی بوده که سال گذشته اسرائیل از اعراب گرفته بود.

سازمان «الفتح» اعلام کرده است که کومندوهای الفتح بوسیله بمب این مواد را منفجر ساخته و از بین برده اند.

مواضیعی که این مواد در آنجا ذخیره بوده بصورت مخربه هایی در آمده است و نیز داوطلبان الفتح در تاریخ ۷ ماه ژوئن مرکز تحقیقاتی و تجهیزات علمی بیت المقدس را منفجر ساخته و در این ضمن هفت نفر از مأمورین نگهبانان این مؤسسات کشته شده اند.

یکی از سخنگویان الفتح در تاریخ ۱۱ ماه ژوئن در دمشق اظهار کرد که طی سال گذشته کومندوهای الفتح نزدیک سه هزار نفر سر باز اسرائیلی (من جمله ۳۲ افسر) را از بین برده اند و همچنین ۷ هلیو کوپتر اسرائیلی را فرود آورده و ۱۳۴ تانک را نابود کرده اند و ۱۱۴ وسیله جنگی اسرائیلی را از کار انداخته اند. همان سخنگو افزود که: الفتح بر اساس این اصل

در شهرهای یهودی نشین کرد؟ و آبا بنحویکه شما شهرها و دهات مارا خراب کردید سر بازان عرب کردند؟

— تصویر میکنید چند سال حکومیت خواهد داشت؟

شاید یاعال، کسی چه میداند؟
آیا از آنچه کرده‌اید متأسفید؟
خیر!

بطوریکه همان روز نامه گزارش میدهد و قنیکه حکم حبس ابد برای این بانو صادر شد و با او بلاح گردید فاطمه با خونسردی تمام آن را استماع کرد و تسلیم شد.

ترجمه از هفته نامه انگلیسی «ریدینس»
چاپ هنددهلی نو.

فشار بر مسلمانان در هند

کمیته مرکزی جماعت اسلامی با کستان از سازمان ممل متحدو جهان اسلام و همه آزادگان دنیا میخواهد که به سر نوشت مسلمانان مقیم هند، توجهی بنمایند. دولت هند تحت عنوان آزادی عقیده و دیگر اسی از بیست سال باینطرف مسلمانان هند را تحت فشار قرار میدهد، آنان را از مرکز حساس دولتی و اقتصادی دور میسازد و با حزاب افراطی دست راستی آزاد میگذارد که در روز روشن منازل و منازلهای مسلمانان را غارت کنند و آتش بزنند. در سال ۱۹۶۶ م ۱۳۴ بار و در سال ۱۹۶۷ ۲۶۷ بار بر ضد مسلمانان شورش‌های در نقاط مختلف هند عمل آمد و گروه زیادی از مسلمانان بی‌پناه کشته شدند.

نهاده ۲۱ شورش سال ۱۹۶۷ م در هند،

بشر مقدس است در اینصورت چگونه برای کشتن مرد یا زن یا کودک در گوش سینما بمبی کار گذاشتید؟

فاطمه در پاسخ میگوید:

«شما چگونه تجویز کردید که عده‌ای از انسان‌ها بوسیله بمبه ناپالم «ازین بروند؟»

خبر نگارایین روزنامه میگوید:

«کسانی که این کار را کرده اند سر بازان اف

بوده اند که در میدان جنگ دست بکار چنین اعمالی شده‌اند ولی شما زن هستید، این پرستاری که باید عاطفه‌داشته باشید».

فاطمه میگوید:

«من فلسطینی هستم و دیدم که با فرزندان

ملت من چه کردند؟

شما چه دیده‌اید؟

من رفقار شما را در شهر «قلقلیه» دیدم. هنگامی‌گه چنگ شروع شد من در بیمارستان بودم

پس از تسبیح شهر، شما تمام سکنه آنرا اخراج

کردید و خانه‌هارا آتش زدید. آنگاه من بشهر

«تاپلیس» فرار کردم و در آنجا برای خدمت در بیمارستان داوطلب شدم در همان موقع بچشم خودم

دیدم که سر بازان مجروحی در بیمارستان بودند

و سر بازان اسرائیلی آنها را از بیمارستان بیرون

رانده و با بمبه ناپالم آنها را آتش زدند! چگونه

ممکن است من چنان منظره هایی را فراموش

کنم؟ و شما مجروحین را مجبور کردید از

بیمارستان خارج شوند و آنها را به اردوی

اسر اسوق دادید! چه کسانی سعی را خراب

کردند؟ چه کسانی شهر قلقلیه را آتش زدند؟ آیا

این کارهای را که شما کردید هیچ سر باز عربی

در باره بر نامه آینده و تکمیل ساختمان این مرکز،
قرائت گردید.

این مرکز در واقع نعمت بزرگی برای هزاران مسلمان مقیم جنوب آلمان غربی خواهد بود. برای پایان کار ساختمانی و تجهیزات دیگر، ماه نوامبر آینده، تاریخ تعیین شده است. ولی هنوز بودجه کافی برای این کار آماده نشده است. مجموع مخارج این مرکز به ۳ میلیون تومان بالغ میگردد.

بعضی روزنامه‌های آلمانی جریان جشن را با عکس‌های جالب منتشر نمودند.

ترجمه و تلخیص از گزارش انگلیسی مرکز اسلامی مونیخ

تفسیر قرآن به همه زبانها

* مجلس عالی شؤون اسلامی دانشگاه الازهر تفسیر تازه‌ای در هزار صفحه چاپ کرده که درس اسر جهان منتشر خواهد گرد. در تأثیف این تفسیر دهها ذمراه علمای بزرگ اسلامی و استاد دانشگاه الازهر شرکت داشتند این تفسیر بزودی بزبانهای زنده دنیا نیز ترجمه گشته و منتشر خواهد گشت.

* و همچنین دانشگاه الازهر بمناسبت چهاردهمین قرن نزول قرآن، کتابی بنام «حقیقت اسلام» بیان انگلیسی درس اسر دنیا منتشر نمود

* بر نامه دیگر الازهر آنست که بمناسبت جشن‌های چهاردهمین قرن نزول قرآن، تمامی قرآن را در صفحات بزرگ و با صدای قارئان معروف قرق آن از قبیل «عبدالباسط» پر کرده و در دنیا توسعه نماید از مجله «المکتبة» چاپ بگداد شماره ۳۶

۸۷۵ نفر مسلمان بقتل رسیدند و ۲۳۹۰ نفر از آنان ذخیر و مجروح گشتند. این ارقام متأسفانه بطور تصاعدی بالا می‌رود و اخیراً در شورش‌های هندوها بر ضد مسلمانان، کوشش می‌شود که تجارت‌خانه‌ها و محلات ثروتمند نشین مسلمان، با آتش کشیده شود تا از نقطه نظر اقتصادی مسلمانان هنرآ فلوج سازند.

متأسفانه، سئولین هیچ‌کدام از این حوادث ناجا نموده، بداد گاه احصار نشده اندوشکایات مسلمانان همچنان بلا جواب مانده است.

کمیته مرکزی جماعت اسلامی پاکستان، اخطار می‌کند که هند حق ندارد به بناهای این مسئله یاک امر داخلی است، بکشدار مسلمانان ادامه دهد. سرنوشت مسلمانان جهان بهم پیوسته است و ما از هم کشورهای اسلامی خواسته‌ایم که بهر نحوی شده، برای نجات مسلمانان هند، از کشتارهای وحشیانه و غارت و آتش سوزی، کوشش بنمایند.

تلخیص و ترجمه از نشریه ویژه جماعت اسلامی پاکستان

مرکز اسلامی مونیخ

پایان نخستین مرحله ساختمانی مرکز و مسجد اسلامی مونیخ جشن گرفته شد، در اروپا، موقع پایان مرحله ساختمانی مرکز عهم، جشن‌هایی بر گزار می‌شود به منین جهت، برای پایان مرحله اول ساختمانی مسجد، و ساختمانهای وابسته بآن در این مرکز اسلامی، جشنی پس از نماز جمعه برپا شد...

نخست رئیس مرکز اسلامی مونیخ آقای فضل یزدانی به حضار خیر مقدم گفت و سپس شرحی

توطئه برو ضد مسلمانان

فیچر یه

قاره سیاه هنوز دستخوش آشوب و اغتشاش است . در دو سال گذشته بیش از ۵۱ کودتای نظامی بر ضد حکومتهاي رسمی کشورهاي آفریقائی بعمل آمده که بیشتر آنها جنبه اجتماعی داشت و در پشت سر کودتای چیان ، دست حمایت استعمار غربی ، صهیونیسم بین المللی و میسیونهای مذهبی مسیحی بیجسم میخورد .

در جنوب سودان تمرد قیام مسلمانان گروههای خائن و تجزیه طلب را پدران روحانی مسیحی اداره میکنند . در اریتره حکومت مسیحی جبهه (ایتوپی) مسلمانان را قتل عام میکند ، چنانکه در داخل جبهه نیز مسلمانان تأمین جانی و مالی ندارند . در رواندا مسلمانان از مقامات حساس دولتی بر کنار شده و بزندان رفته اند . در کنگو ایالت مسلمان نشین که مرکز آن استانی ویل اردو گاه هوادران لومومبا هم بود ، مورد تجاوز و حشیانه ای قرار گرفت و هزاران انسان مسلمان و غیر مسلمان سیاھپوست ، قتل عام شدند تا صد نفر سفیدپوست مسیحی زندانی شده ، آزاد شوند . در زنجبار مسلمانان عرب زبان از هر گونه آزادی محروم شده و ۱۲ هزار نفر از آنان قتل عام شده و دهها هزار نفر آواره و در بدر شدن در غانا به بهانه نفوذ کمو نیسم کودتای چیان گروههای ملی و مسلمان را به پشت میله های زندان فرستادند و در چاد مسلمانان نه تنها قتل عام شدند ، بلکه رهبران آنان هنوز هم در زندان ها بسر میبرند و در آفریقای جنوبی حتی ب المسلمانان اجازه داده نمیشود که برای خود مسجدی بسازند (۱) و در روز یا و آنکه لا قوه رمانان مسلمان سیاھپوست ، همراه دیگر برادران خود ، در سخت ترین شرایط وزیر سلطنه

(۱) : مکتب اسلام شماره ۱۱ سال ۸ ، بخش اخبار جهان اسلام

اقلیت سفیدپوست مسیحی بسیار میباشد . درستگال نخست وزیر مسلمان و هودارانش با کودتای دئیس جمهوری مسیحی، بر کنار میشوند و بز ندان میروند .. از هم در دنیا کتر و حشتناکتر، تراژدی و فاجعه نیچریه است که هنوز هم با همان شدت و وحشت ادامه دارد .

آری ! در بزرگترین کشور الامی قاره سیاه در سرزمین نیچریه مسلمان ، جنگ سیاه و وحشتناکی از ۱۴۱ ماه پیش آغاز شده که هنوز هم ادامه دارد و گروهی افسوس سر بازیانگی و تجزیه طلب ، بدستور اربابان امپریالیست خود ، به بناهه واهی «امنیت اقلیت» ! باتجزیه قسمت نفت - خیز و شرقی نیچریه ، آتشی را بر افراد خته اند که هنوز هم شعله های آن ، ملت محروم این قسمت از قاره سیاه را میسوزاند ! .

این روزها مطبوعات داخلی ما ، ترجمه مقالاتی رامنشر میسانند که غربیهای مسیحی برای تحریک عواطف مسیحیان جهان ، نسبت به مسیحیان ساکن ایالت شرقی نیچریه (که پرچم طفیان بر افرادش و باصطلاح «جمهوری بیافرا» را تشکیل داده اند) آنها را منتشر ساخته اند . در این مقالات بجای آنکه به ماهیت استعماری این جنگ یا اشاره ای بشود دیگر ، تجزیه طلبی گروهی یانگی و مزدور اجنبي ، مورد تبیح واقع گردد ، فقط از گرسنگانی صحبت میشود که بر پادارندگان این جنگ و حشتناک ، عامل اصلی من گردید بختی آنان هستند .

درواقع میتوان ادعای کرد که بر پادارندگان جنگهای صلیبی در قرون وسطی امروز جنگهای صلیبی دیگری را بانتییر نام و کیفیت ، در جنوب سودان ، چاد ، کنگو ، نیچریه و دیگر سرزمینهای مسلمان نشین قاره آفریقا ، بر پاداشه اند که محسول کار آنها فقط در نیچریه ، پانصد هزار کشته و زخمی در میدان جنگ و مرگ دهها هزار انسان دیگر ، از گرسنگی است . در هر صورت : ما برای آنکه ماهیت این جنگ سیاه و استعماری را برای خوانندگان خود تشریح کنیم ، مجبوریم که تاریخ چند سال اخیر نیچریه را ورق بزنیم و نشان دهیم که امپریالیسم جهانی و صهیونیسم بین المللی بهمکاری میسیو نهای باصطلاح مذهبی ، خواستار سر کوبی مطلق مسلمانان در قاره سیاه بوده و عامل اصلی هر گونه بد بختی و جنگی در این قاره هستند :

از روزی که نیچریه پس از ۹ سال تسلط و استعمار انگلیس باستقلال رسید (مهر ماه ۱۳۳۹ شمسی) ، بتحریک استعمار ، اختلاف داخلی آغاز گشت و نخست «او لوو » رهبر قبیله بت پرست شرق نیچریه ، مخالفت را آغاز نمود و حتی حاضر نشد که با حکومت اکثریت مسلمان ، دولت ائلایافی تشکیل دهد .

از بد و استقلال نیچریه ، هر روز به بناهه «امنیت اقلیتها» یک سلسله تو طئه ها و خونریزیها

و پرادر کشی هایی در این سرزمین برآمده است، تا استقلال بزرگترین کشور آفریقایی با اکثریت مسلمانش، همیشه در معرض خطر باشد.

ولی نخست دولت مسلمان مرکزی، توانست با دور اندیشی و انسان دوستی، یک حکومت فدرال از ایالات گوناگون تشکیل دهد، اما استعمار، بدست سرتیپ ایرونسی در ۲۵ دسامبر ۴۴ (رمضان ۸۵)، کودتایی برآمد از این تاخت و باقتله عالم مسلمانان و رهبران آنان، فاجعه جدیدی را بوجود آورد.

دو سال پیش در شماره ۵ سال هفتم مجله مکتب اسلام ص ۲۵ در بخش «خبر جهان اسلام» خواندید که رکودتای خائنانه نیجریه، چهره های در خشان جنبش اسلامی آفریقا: « حاج ابو بکر توافق بالواه - نخست وزیر فدرال نیجریه - و حاج احمدوبلاو - نخست وزیر ایالت شمالی و مسلمان نشین آن - کشته شدند و مطبوعات جهان اسلام این جنایت ناجوانمردانه را تقدیح کرد و حتی جرائد مشق حاج احمدوبلاورا بنوان «شهید ویکی از برجسته ترین چهره های اسلامی در آفریقا» مورد تجلیل قراردادند و در بیانیه اتحادیه مسلمانان سوریه «ضمن بزرگداشت فراوان ازوی که از بنیاد گزاران استقلال نیجریه بود» اعلام شد که «او بدست خائنین کشته شده است» ...

آری دست جنایت پیشه استعمار سیاه، در گوش دیگری از آستین چند کس و دست تاچی آدمکش بدرآمد و نخست وزیر آن قانونی و مسلمان نیجریه را در روز روشن بقتل رسانید و حتی جنائزه «حاج توافق بالوا» نخست وزیر فدرال را در حالی پیدا کردند که هر شر را متلاشی ساخته و بدنش را قطعه قطعه کرده بودند، و حاج احمدوبلاو همراه همسرش در جلو منزل خود گلوله بازان گردیده بود.

در کتابی که اخیراً بمناسبت سالگرد کودتای خائنانه نیجریه، تحت عنوان: «نیجریه در سال ۱۹۶۶» در «lagos» پایتخت نیجریه منتشر گشت، خاطر نشان شده است که نظامیان مسیحی قبیله ایو از دو سال پیش طرح این کودتای خائنانه را بدستور امپراتوری میسم تهیه کرده بودند تا حکومت را از دست اکثریت مردم نیجریه که مسلمان هستند، خارج سازند.

در این کتاب صریحاً اعلام شده است که: «نیال آکوئی ایرونی، رهبر کودتا برای استقرار برتری و حکومت ایالت شرقی مسیحی نشین - قبیله ایو - بر سه قسمت جنوبی، شمالی و غربی که اکثریت مردم آن مسلمان هستند، این طرح استعماری را بمورد اجرا گذاشت و اگر این کودتا بوقوع نمیپیوست، تمام ایالات نیجریه، از حکومت دمکراتی و نظام فدرال بهره مند نمیشدند، ولی ایرونی برای اراضی اربابان خارجی و اعمال تعصبهای احتمانه مسیحیگری، به افسران زیر فرمان خود دستور کتبی داد که تمام سران دولتی ایالات سه گانه نیجریه را بقتل برسانند، ولی تاکید نمود که در مورد ایالت شرقی هیچگونه اقدامی نکنند!... این کتاب میگوید: تاریخ گذشته بخوبی نشان میدهد که در نیجریه که همیشه اقتدار با

اکثریت مسلمانان و دولت فدرال و حکومت مرکزی - لاگوس - بود، اوضاع مملکت بخوبی اداره نمیشد، ولی برتری طلبی ایوهای مسیحی برای اکثریت مسلمان نیچریه وانتقام- گیری وحشیانه از رهبران مسلمان، باعث گردید که منافع کشوری فدائی هوسهای بیجاوا انتقام- جوئی ناجوانمردانه اقلیت مسیحی گردد^(۱).

نتیجه این خیانت و توطئه استعماری، چنانکه دیدیم و خواندیم، نه تنها کشته شدن رهبران مسلمان و قتل مردم بی گناه مسلمان ایالت شمالی، بدست ایوهای مسیحی بود، بلکه در واقع سر- آغاز توطئه تجزیه طلبی و بد بختی کشود پنهان اور آفریقائی نیچریه بود.

ماهنامه اسلامیک دیویو در ضمن مقاله ای تحت عنوان : آفریقا یک قاره اسلامی است ضمن تشریح اینکه از مجموع ۲۷۲ میلیون مردم آفریقا ۱۷۰ میلیون نفر مسلمان هستند، در مورد این حوادث خونین چنین مینویسد :

ریشه فاجعه خونین نیچریه بیشک مر بوط با پریالیسم غربی است که در طول حکومت استعماری خود ، تخم نفاق و اختلاف را در این سرتیمین پاشیده بود و در این حادثه ننگین ، محصول آرا بدست آورد .

انگلستان در مرحله اول ناحیه جنوبی نیچریه را اشغال نمود و طبقه جوان قبیله «ایبو» را تریت کرد! و آنگاه شمال کشور را که مسلمان نشین بود ، تسخیر نمود . استعمار با ایجاد اتحادی بین ایوهای مسیحی شده ویوروبا های بت پرست ، بر ضد مسلمانان «هوسا» ساکن شمال نیچریه - توطئه چید و بیست سال پیش ، این اتحاد شورشی را بوجود آورد که هدف اساسی آن اداره کشور بدست مسیحیان قبیله «ایبو» بود .

مسلمانان بیدار و هشیار شمال ، ذیر بار «حکومت متحده» خیالی ایوهای نرفتند تا آنکه انگلستان مجبور شد نظریه تأسیس حکومت فدرال را پذیرد ... و آنگاه که نیچریه در سایه مبارزات پیگیر گروههای ملی ، بر هبری مسلمانان ، استقلال را بدست آورد، رهبران مسلمان توانستند قدرت را در دست بگیرند و با ایجاد دمکراسی ملی ، توازن اجتماعی بین همه قبیله ها بوجود آوردند و وحدت ایالات نیچریه را حفظ کنند ولی در زانویه گذشته (ماه مبارک رمضان ۱۳۸۵) توطئه گران خائن قبیله ایبو طی یک شورش کور و قیام ناجوانمردانه ای، نه تنها رهبران مسلمان را قتل عام کردند ، بلکه باعث تفرقه و تشتت امور کشود بزرگ نیچریه نیز گردیدند . ژنرال ایرونی ، یک افسر مسیحی از قبیله ایبو بود و بیزور سر نیزه بحکومت خود ادامه میداد ، او قاتلین رهبران مسلمانان را تحقیق قرار نداد ، ذیر احوال خود را درین کودتای ننگین سهم بسزائی داشت ..

(۱) : روزنامه مهد آزادی چاپ تبریز شماره ۱۴۰۱ مورخ ۴ بهمن ۴۵۰.

در نیجریه دیگر افسانه خطر کمو نیز مانند خاتا موجود نبود که بهانه‌ای بدست امپریالیستها بدهد و آنان توسط ایادی مزدور خود ، حکومت قانونی را سرنگون سازند ، بلکه در این سرنجین ، خطر ، خطر اسلام بود .
روزنامه‌های اردوگاه امپریالیسم غرب ، پس از کشتار وحشیانه رهبران مسلمان نیجریه ، صریحاً نوشتند: «این پیش آمد ضروری بود ؟ زیرا می‌باشد که جلو نفوذ روزافرون مسلمانان شمال بالآخره گرفته می‌شده !

روزنامه‌های غرب مسیحی ، رژیم ژنرال قداره بنده مسیحی ، ایرونسی راتایید کردند او که در واقع در توطئه افسران جوان و قتل رهبران مسلمانان دست داشت . هیچ‌گونه عکس - العملی در مقابل جنایتکاران از خود نشان نداد . و اکثریت رهبران واقعی مردم نیجریه را که ۸۵ درصد آنها مسلمانند از کارهای دولتی بر کنار نمود (۱) .

هدف نهائی استعمار از ایجاد آشوب و اغتشاش در نیجریه دو چیز بود: اولاً جلوگیری از پیشرفت سریع اسلام در نیجریه و بطور کلی قاره سیاه و ثانیاً تجزیه بزرگترین کشور آفریقائی به واحدهای کوچک و بی اهمیت . استعمار غرب هنگامیکه مجبور شد بدوره استعمار رسمی خود پایان دهد ، برای ادامه سلطه جبارانه خود بر سرنجینهای پهناور قریوند آفریقا ، در فکر طرح جدیدی برآمد و با تغییر شکل ظاهری ، در نقش نئو کلینیالیسم بجنگ ملت‌های آفریقائی آمد . آری اسلام بمنابعی کوچک و محدود بود ... بزرگترین خطر برای استعمار و منافع امپریالیستها بشمار میرود و پس از آن ، وحدت و بالا اقل ساخته ایم و هر گونه عمر کزیتی در طلیعه خطرات ضد استعماری قرار دارد . بیشک این آزمایشی نیست که امپریالیسم میخواهد تیجه آنرا در آفریقا بدست آورد ، بلکه تاریخ سیاه استعمار در هر نقطه ای از جهان ، با کویین اسلام و تجزیه کشورهای بزرگ بهای التهای کوچک و ناتوان سیاسی ، همراه بوده است . سوء استفاده از معتقدات مذهبی مردم و جعل تاریخهای موهوم برای مناطق تجزیه شده ، و ایجاد ناسیونالیسم کاذب و حتی تغییر نام مراکز تاریخی ، از مؤثر قرین عوامل تجزیه و ادامه حکومت استعماری در مناطق مورد تظر می‌باشد .

در نیجریه استعمار پس از دوران کوتاه استقلال ، دید که با تعاون و وحدت پنجاه و پنج میلیون مردم آن پیشرفت روزافرون اسلام بدست رهبران مسلمان کشور ، دیگر نمیتوان از نیجریه توقع

(۱) : ماهنامه The Islamic Review چاپ انگلستان سال چهل و پنجم ، مورخ

ژولای ۱۹۶۶ م.

داشت که خودرا در بست در اختیار توطئه های استعماری قرار دهد و مانند کنگو و آفریقای جنوبی، معادن و منابع ثروت خودرا در طبق اخلاق نهاد و به امپریالیسم هاد مسیحی غرب تقدیم دارد.

خطر عمده نیجریه مسلمان برای استعمار آن بود که سرنمین پهناور و مقنده و متحدى در قلب قاره سیاه باشد و لوزی زنده ای بنام اسلام، بمنابع هسته مرکزی جنبش های آزادی - بخش و مبارزات ضد استعماری در می آمد و برای همین منظور بود که بسته مزدوران تبهکار، بعمر حکومت مرکزی و رهبران مسلمان و هم‌هنگ و هم‌فکر آن پایان داد.

چهره کریه وزشت استعمار غار تگرگین اسلامی در پشت پرده کودتای ناجوانمردانه و حوادث ناگوار اخیر نیجریه بچشم می خورد و مطبوعات غربی نیز آشکارا و با کمال پیشرمی اعلام میدارند که باشد از پیشرفت اسلام در قاره سیاه جلوگیری بعمل آید !!!

اسناد گشته شده !

در آبانماه ۴۵ یک هوایی اسرار آمیز در گامرون سقوط کرد که محموله آن ۷ تن مسلسل بود. «این هوایی ای ۴ - DC چهار موتوره که بخلبانی کاپیتان دارتور وارتون» امریکائی پرواز میکرد، قصد داشت سلاحهای خودرا در نیجریه به ایالت شرقی که مرکز مسیحیان ایبو است و با حکومت مرکزی ضدیت دارد و برای تجزیه نیجریه میکوشد، تحويل دهد. اکثریت مردم در نیجریه، در پشت سر توطئه تجزیه، دست‌ستان مرکزی اردو گامسرایه داری غرب را میبینند و میگویند: نیجریه‌ها شرقی نروتمندترین منطقه فنی کشور است، و کمپانیهای فنی آمریکا متابع ثروت نفت این منطقه را میبرند و این کمپانیها برای حفظ وضع موجود ترجیح میدهند که با یک دولت کوچک ۱۳ میلیونی ایبو بسته باشد و مسیحی سروکار داشته باشند نه با حکومت فدرال نیجریه که نماینده ۵۵ میلیون نفر باشد «(۱) مجله بامداد سپس می‌افزاید: «در کودتای نظامی گذشته کسر گردهای جوان و مسیحی ایبو آن رهبری میکردند. تقریباً پیشتر سیاستمداران بر جسته نیجریه‌ها و افسران عالی‌تبه (مسلمان) کشته شدند... ولی سرانجام حکومت مرکزی در نیجریه‌شرقی انبارهای اسلحه را کشف نمود، زیرا رهبران ایبوها با قاچاقچیان اردوپائی اسلحه، وارد مذاکره شده و توسط «پل فاویه» فرانسوی ۳۶۰۰ قبضه مسلسل انگلیسی و امریکائی برای ایبوها خریدار کرده بودند»! (۲).

(ب) پیوی در شماره آینده

(۱) مجله بامداد چاپ تهران مورخ آذر ۴۵ شماره ۵.

(۲) * * * *

قابل توجه نمایندگان محترم

از نماینده‌گانی که تا حال حساب سالهای پیش و سال نهم مجله را تصفیه ننموده‌اند استدعا میکنیم در اسال و جه تسریع نمایند.

(بقیه از صفحه ۱۶)

از این نظر قرآن چنین افراد را ملامت کرده و میگوید : **يَا إِلَهُ الَّذِينَ آتَمْنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدِيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ** (حجرات آیه ۱۶) یعنی : ای افراد با این برخداوپیامبر او سبقتند گیرید . خواهد راه عباس بن عبدالمطلب از مسلمانان مقیمه که بود که بدستور پیامبر در مکه اقامت گردید و پیامبر را از تصمیمات قریش آگاه میساخت ، او پس از جنگ خیر ، ظاهر به اسلام مینمود ، ولی روابط او با سر انصاریش محفوظ بود ، او تصمیم گرفت که بعزم ایکی از آخرین خانواده مسلمان مکه را ترک گوید و در مینه مسکن گزیند ، در همان روز هائیکه پیامبر عازم که بود ، او بسمت مدینه حرکت کرد و در نیمه راه « حجفه » با پیامبر ملاقات نمود و جو عباس در فتح مکه بسیار سودمند و بنفع طرفین تمام گردید و اگر او نبود شاید فتح مکه بدون مقاومت قریش صورت نمیگرفت . و توضیح این بحث را در آینده خواهید شنید . از این نظر هیچ بعید نیست که حرکت او بدستور پیامبر بوده تا در این بین نقش اصلاح طلبانه خود را ایفاء کند .

(بقیه از صفحه ۲۹) خداوند خطاب به فرشتگان آسمان چنین فرمود : نگفتم که من اسرار آسمانها و زمین را عیدانم و از آنچه آشکار میکنید و پنهان میدارید باخبرم و در این هنگام پروردگار فرمان داد که ملائکه ببرآدم سجده کنند (۱)

پروردگار است که در یارا مسخر شما کرد تا کشتی های فرمان او در آن حرکت کنند ... و آنچه که در آسمانها و زمین است یکسره در تسخیر شما قرار داد که در این امر برای گروهی که تفکر کنند عین تهاست (۲)

... و حیوانات را نیز آفرید که در آن سودهادار یا واز آن میخوردید ... اوست که از آسمان آب بزمین نازل کرد که هم خود تان سیر اب شوید و هم درختها سیر اب شوند و همه گونه میوه ها برای شمارو یا نیدوش و روزرا بخدمت شما گماشت و خورشید و ما و ستارگان با مر او در فرمان شما دار آمدند و او است که در یارا مسخر نمود تا از گشتهای تازه آن استفاده کنید حتی از آن زینتهای استخراج کرده بپرایه خویش سازید (۳)

(۱) سوره بقره ۲۹-۳۴ (۲) جایه ۱۲-۱۳-۳ (۳) نحل ۵-۶

فاسقه یکباره آزاد نکردن بر دستان؟

آزاد کردن عده بیشماری از غلامان بوسیله وضع یک قانون مخصوص صلاح فیست ذیرا موجب اختلال نظام اقتصادی جامعه میگردد و حتی معاشر اجتماعی و سیاسی دارد مثلا در ویسینی چون غلامان آزاد شده حق رأی دادن در انتخابات را پیدا کردن حائز اکثریت گردیده و قانونی وضع نمودند که بموجب آن هر کس از افراد آزاد ، عروسی نماید یکی از غلامان آزاد شده باید در شب اول عروسی بادخت تازه عروس بخواهد بشدوم اور اسلام دمامد کند بنابراین آزاد کردن غلامان باید تدریجی باشد مثلا ممکن است قانون گذار اجازه بدهد غلامان از عوائد کارهای خود سرمايه گرد آورده و خود را از آقای خویش خریداری نمایند و یادوره غلامی را محدود کنند همانطور که موسی دوره غلامی عربانیان را به شش سال محدود نمود و نیز ممکن است هر ساله عده معینی از غلامان را آزاد نمایند مشروط باشند که سن و سال و صحت مزاج و کسب و صنعت آنها اجازه بدهد که بتوانند معاشر خود را تأمین نمایند . روح القوانین ص ۲۵۸